

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRASTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

Vol. LXXIV Kaim 25 c.

TREČIADIENIS — WEDNESDAY, RUGSĖJIS — SEPTEMBER 24, 1980

Nr. 224

LKB KRONIKA Nr. 43

MŪSŲ KALINIAI

(Tęsinys)
JUSTAS GIMBUTAS —
VĖL GULAGO SALYNEI

1980 m. vasario 28 d. Klaipėdos „liaudies“ teismas vėl nutėmė Justą Gimbutą, — šį kartą vieneriems metams laisvės atėmimo už „pasų nuostatų pažeidimą“. Prie bendro nelaisvės stažo tai sudarys viso 33,5 metų. Tai pusė žmogaus gyvenimo, praleisto sunkiausiose, nežmoniškoje kalėjimo sąlygose. Tai kelias per dešimtį kalėjimų, konclagerių, kančių ir pasityčiojimų. Tėvynės ilgesio juodame labirinte. Ne kiekvienam užtektų dvasios jėgų, o kartu ir kūno jėgų nueiti šį erškėtuotą kelią. Justas ištvėrė, nepalūžo ir liko tvirtas. Kietas žemaitis iš Skuodo krašto.

1979 m. balandžio 4 d. po 32,5 metų kalėjimo, išėjęs iš Vilniaus KGB požeminio kalėjimo, — B. Valčiulis, 822088 str. Woodhaven. NY 11421, USA. Supraskite man iš ankankintą sielą ir duokite man laisvą atsikvėpti, nes tarybinėje „laisvėje“ jaučiuosi kaip kalėjime. Manęs jie „neperauklėjo“ ir neužverbavo, likau ištikimas Dievui, Tėvynei Lietuvai, okupuotai bolševikų, kurie mane vadina banditu...“

Šiuo metu Justas Gimbutas leidžia nelaisvės dienas Kapsuko lageryje.

Visų geros valios, laisvę mylinčių žmonių, laisvę ir užsienyje pasiekiamą KGB taryboms, primygtinai grąšinama ir santažuojama, leidžiamos specialiai sukurtos paskalos ir šmeižtai. Tačiau senas kalinis nepasidavė. Sovietinės valdžios puolimus atsakė

pareiškimais, kuriuose atvirai išdėstė savo motyvus. TSRS ATP rašė: „...kovai su okupantais pasyriau visą savo gyvenimą. Per 32,5 metų manęs neperauklėjo. Dėvau priesaiką ir ją pasirašiau savo krauju: kol plaks krūtinėje mano širdis — savo ištikimybės nekeisiu. Nebuvau ir niekada nebūsiu TSRS piliečiu. Niekada nebūsiu Markso-Lenino ideologijos šalininku. Nepripažįstu tarybinę Lietuvą nepriklausoma. Šalin iš Lietuvos okupantais! Reikalauju išduoti man pasą be pilietybės ir išleisti mane į užsienį!“

JAV pasiuntinui Maskvoje 1979.VI.29 rašė: „Aš, Justas Gimbutas, s. Juozo, 1925 m. gimimo, Nepriklausomos Lietuvos sūnus, iškalėjęs tarybiniuose lageryuose 32,5 metus, kreipiuosi į jus su prašymu: leiskite man atvykti į Jūsų garbingą šalį, kurioje gyvena mano sesuo — B. Valčiulis, 822088 str. Woodhaven. NY 11421, USA. Supraskite mane iš ankankintą sielą ir duokite man laisvą atsikvėpti, nes tarybinėje „laisvėje“ jaučiuosi kaip kalėjime. Manęs jie „neperauklėjo“ ir neužverbavo, likau ištikimas Dievui, Tėvynei Lietuvai, okupuotai bolševikų, kurie mane vadina banditu...“

Laisvę Justui Gimbutui! (Pabaiga)

BANDOMA SPRĘSTI PABĖGĖLIŲ KRIZĘ

Amerika priims mažiau pabėgėlių

Washingtonas. — Valstybės prokuroras paskelbė senato teisinio komiteto, kad pabėgėlių antplūdis iš Kubos ir Haiti salos vertia vyriausybę legaliai sumažinti pabėgėlių skaičių ateinančiais metais. Biudžetė naujais finansiniais metais, kurie prasideda spalio 1 d. pabėgėlių reikalams skiriama 690 mil. dol. Numatoma įsileisti 217,000 pabėgėlių, kas yra 14,700 mažiau negu šiais metais. Didžiausia kvota skiriama Indonezijos žmonėms, kurių bus priimta į Ameriką 168,000. Prokuroras Civilietis pasakė senatoriams, kad didelės pabėgėlių stovyklos Tailandijoje, Laose ir kitur gresia Amerikos sąjungininkų pastovumui, didina įtampas Pietryčių Azijoje.

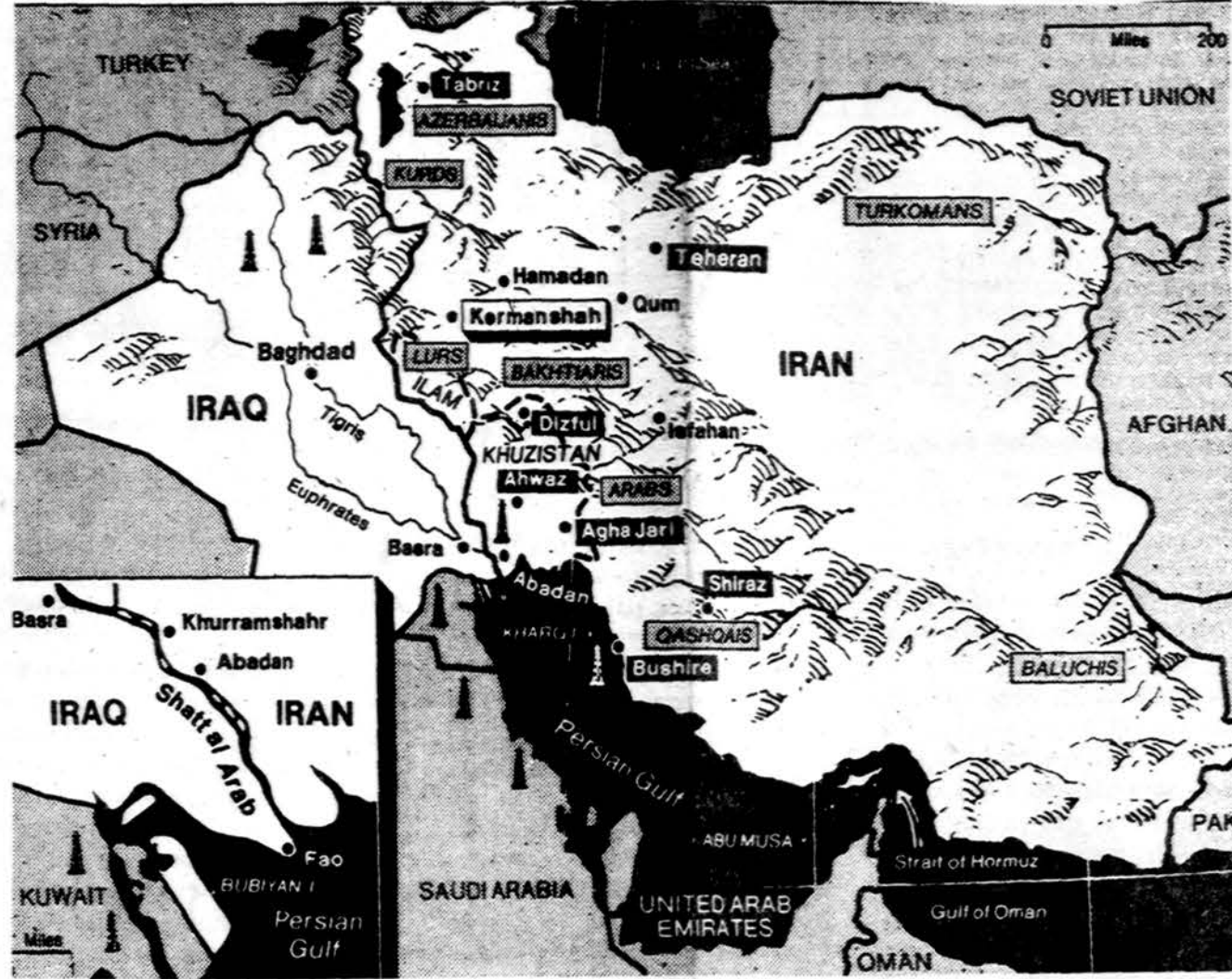
Naujame plane nurodoma, kad iš Sovietų Sąjungos ir Rytų Europos laukiama 37,500 pabėgėlių, daugiausia sovietų žydų, nors pasitaro metu Kremlius vyriausybę sumažino žydams išduodamų vizų skaičių. Pabėgėlių skaičiaus sumažinimas daugiausia palies atvykstančius iš Pietų Amerikos kraštų. Nustatyta 4,000 kvota, kuri šiais metais buvo 20,500.

Imigracijos departamentas paskelbė, kad apie 2,000 kubiečių eina per specialius imigracijos teismus, kur jiems gresia išstėmimas. Jau įsakyta išvažiuoti 230 kubiečių, tačiau nė vienas dar neišvažiavo, nes Kuba jų nebe-

priima. Deportacijos gresia 12,000 iraniečių, buvusių studentų, tačiau jų bylos gali užtrukti, nes iraniečiai, nepaprastai gerai susiorganizavę, eina per apeliacijas procesą. Iki šiol buvo išstėmta 430 iraniečių ir apie 5,000 patys išvyko. Daugumas iraniečių susitarė, užsiregistruoti ir teisią studijas, tačiau imigracijos departamentas pripažįsta, kad tarp 8,000 ir 12,000 dingo Amerikoje ir jų nepavyko surasti.

Vyriausybės pirmadienį nusprendė išsiųsti tūkstančius pabėgėlių iš Kubos ir iš Haiti į Puerto Rico salą. Šis nutarimas gali paliesti apie 9,000 Haiti žmonių ir apie 10,000 kubiečių, jei jie iki spalio 15 d. nesusiras Amerikoje sau „sponsorius“. Specialios pabėgėlių agentūros direktorius Victor Palmieri pasakė, jog į Puerto Rico gali būti išsiųsti ir tie kubiečiai, kurie vis dar atvyks ta į Floridą po 150 kasdien.

Pabėgėlių išlaidoms organizacija World Relief International paskelbė, jog iš Laos ir Tailandijos stovyklų apie 300,000 kam bodiečių sutinka grįžti namo. Šalies organizacijos paskyrė 2,7 mil. dol. jų sugrąžinimui. Grįžtančiams bus dalinami žemės ūkio įrankiai, sėklos, tinklai, kad jie galėtų pradėti naują gyvenimą savo kaimuose. Iš viso pabėgėlių perkėlimas kainuos apie 14 mil. dol. Lėšas organizuoja Jungtinių Tautų pabėgėlių komisariat.

Pasaulio naftos šaltinių centre prasidėjo pavojingi karo veiksmas. Irano lėktuvai puolė Irano aviacijos bazes baltomis raidėmis pažymėtos vietose. Iranas paskelbė sudaužęs dvi Irako bazes, tačiau nenurodė — kurias. Kairame kampe parodytas Tigro ir Eufrato upių žemėlapis, arabų kalba vadinamas Shatt al Arab. Irakas savinasi visą vandens kelią, kurio pusę nuo 1975 m. priklausė Iranui. Bijoma, kad karo veiksmas gali persimesti į visą Persų jūrą.

Baltų rezistentai sveikino lenkus

Paskelbtos Terlecko ir Sasnausko baudmės

Moskva. — David Willis, „The Christian Science Monitor“ Maskvos korespondentas, paskelbė, kad du lietuviai žmogaus teisių kovotojai buvo nuteisti Lietuvos sostinėje Vilniuje. Antanas Terlecko gavo tris metus darbo stovykloje ir penkeris metus išstėmimo. Julius Sasnauskas nuteistas 18 mėnesių darbo stovyklos ir penkerių metų išstėmimo bausmė. Dar du rezistentai teisiams Maskvoje rugsėjo 22 d. pranešė Willis.

Korespondentui pranešimu, 20 Baltijos rezistentų paskelbė pareiškimą, sveikindami Lenkijos darbininkų vadą Lech Walesą ir visus lenkus už laimėjimus kovojanti, kuri siekia demokratinių reformų, nes jos svarbios visoms socialistinėms šalims. Nors Kremlius pradėjo trukdyti Vakarų radijo programas, kad Sovietų Sąjungos žmonės nežinotų apie Lenkijos streikus, jie puikiai žino Baltijos valstybėse. Tarp pasirašiusių pareiškimą, sveikinantį lenkus darbininkus, yra Estijos nacionalistai Enn Tarto ir Erik Udama, be to visa eilė lietuvių aktyvistų, rašo David Willis.

Korespondencijoje pakartoja, kad visi pabaltiečiai, kurie pasirašė Baltijos apeliaciją pernai rugpjūčio mėnesį, pergyvena ypatingą KGB spaudimą. Iš 45 „Baltijos Charta“ pasirašiusių aktyvistų, jau daug yra suimti. Šis raštas reikalauja laisvės ir nepriklausomybės Latvijai, Lietuvai ir Estijai, kas išaukė didelę rusų saugumo neapykantą, rašo David Willis.

Korespondencijoje pakartoja

Pakistanas bando pasigaminti bombą

Washingtonas. — Valstybės departamentas išreiškė susirūpinimą, kad Šveicarija padeda Pakistanui pasigaminti atominę bombą. „Washington Post“ paskelbė, kad Amerika nutraukė kai kurių prekių pardavimą Šveicarijai, tačiau šią žinią vyriausybės sluoksniai paneigė. Skelbiama, kad Pakistano technikai baidė įrengti plutono gryninimo įmonę prie Ravalpindžio miesto, prie Pakistano Mokslo ir Technologijos instituto laboratorijai. Ši įmonė galėsianti parūpinti branduolinių medžiagų pirmą Pakistanui atominę bombą. Kiek anksčiau Prancūzija paklausė Amerikos spaudimo ir atsisakė parduoti Pakistanui branduolinių metalų valyklą.

Ragina stiprinti ateistinę kovą

Moskva. — Sovietų Sąjungos komjaunimo laikraštis „Komsomolskaja Pravda“ reiškia susirūpinimą dėl plintančio religingumo jaunimo tarpe. Laikraštis rašo, kad vis daugiau jaunų žmonių trokšta susituokti bažnyčioje ir kad daug jaunuolių atvirai nešioja ant kaklo kryželius. Net kai kurie komjaunimo organizacijos nariai, rašo laikraštis, nesivaržo pasikabinti ant kaklo kryželį. Ar tai normalu, klausia „Komsomolskaja Pravda“, matyti jaunus vyrus ir moteris besituokiančius bažnyčioje, kai tam tiks lyti yra parengtas viešos patalpos? Kas gi vilioja jaunas poras eiti į bažnyčią, toliau klausia laikraštis.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Pirmadienį Lenkijoje pirmą kartą po trijų mėnesių nebuvo nė vienos įmonės, kur darbininkai streikuotų, paskelbė Darbininkų Savignyso komitetas.

— Georgetown universiteto strateginių studijų centras paskelbė, jog islamo revoliucija, kuri skatino Irano dvasinis vadai Khomeinis, nėra tokia pavojinga, kaip buvo anksčiau manyta.

— Japonijos socialdemokratų partija davė Kambodijos buvusiam Pol Poto režimui 60,000 dol. paramą vaistais. Ją nugalėtojos partijos pirmininkas Hideo Den.

— Maskvoje prasidėjo dviejų sovietų disidentų teismas. Teisiami Levas Regelsonas ir Vija Česlavas Bachminas. Jie abu vedė propagandą prieš sovietinę sistemą ir ją šmeižė.

— Alžiras paskelbė, kad nuo spalio 1 d. jis sumažins naftos gamybą 10 nuoš. Gamybą sumažinti sutiko Iranas ir Irakas, tarp kurių po to nutarimo prasidėjo karo veiksmas, kurie gali visai tą gamybą nutraukti.

— Valstybės departamentas paskelbė, kad Sovietų Sąjungoje nukrito mėsos produkcija. Galvių inventorius sumažėjęs 3 nuoš. Prie to prisidėjo ir pašarinų javų stoka.

— Turkijos naujasis premjeras pabrėžė pasiryžimą visai išnaikinti terorizmą. Jau suimti 500 itariamųjų. Premjeras Ulusu pasakė, kad tai pirmasis vyriausybės uždavinys.

Kaimynų jėgos beveik lygios

Londonas. — Prasidėjus karo veiksmams tarp Irako ir Irano, užsienio karių klausimų specialistai skelbia, kad abiejų šalių karių jėgos beveik lygios. Iranas turi kariuomenę 240,000 vyrų, 1,985 tankus, 445 lėktuvus ir 16 laivų. Irakas armijoje turi 242,000 karių, 2,850 tankų, 332 lėktuvus ir 16 laivų.

„Komsomolskaja Pravda“ per daug nesigilindama į religinio atgimimo jaunimo tarpe tikrąsias priežastis, teigiamai, jog turi būti stiprinama jaunimo tarpe ateistinė kovą.

Irako aviacija puolė Iraną

Iranas paskelbė Irako uostų blokadą

Bagdadas. — Irako revoliucinė taryba paskelbė: „Persijos rasti paskelbė mobilizaciją ir uždare Irano teritorinę erdvę, tuo patvirtindami, kad jie išplėtė karinių konfliktų ribas ir privedė situaciją prie totalinio karo. Dėl to revoliucinė komanda nutarė pavesti mūsų narsiems kariams suduoti smūgi Irano kariuomenei“.

Po šio pareiškimą Irako karo lėktuvai puolė 10 Irano aerodromų. Per dieną Irano karinės bazės buvo pultos du kartus. Sudėjus abiejų sostinių pranešimus, pirmadienį žuvo 24 Irako kariai, sužeisti 36 iraniečiai, vienas japonas jūreivis, nuskandinti 4 Irako greitlaiviai, numušti 22 Irako lėktuvai ir 11 Irano lėktuvų.

Jordanas painformavo Izraelio vyriausybę, kad Irakas atsiuntė dalį savo transporto lėktuvų į Amano aerodromą, kad jie nenukentėtų prasidėjusio karo veiksmuose. Jordanas informavo Izraelį, kad tie lėktuvai nėra grėsėms Izraeliui.

Irane ajatola Khomeinis pasmerkė Irako puolimus ir pasakė, kad „Irakas bus nubaustas“. Netikėlis Hussein yra šventgimis. Jis remia Carterį. Ajatola ragino tikinčiuosius musulmonus nuversti Husseiną (Irako revoliucinės tarybos pirmininką). Jei tas neįmanoma, iraniečiai turi mesti ginklus ir nekovoti prieš islamą, pasakė Khomeinis.

Dar prieš Irako aviacijos puolimą, aukštas Irako tarybos narys atvyko į Maskvą, susitiko su politbiuro nariu Borisu Ponomarevu ir kitais aukštais Kremliaus pareigūnais.

Londono Strateginių Studijų centras pripažįsta, kad Irano kariuomenė labai susilpnėjo po revoliucijos. Daug karių dezertravo, ypač iš karo laivyno. Daug karininkų išbėgo į užsienį, daug aukštų karininkų buvo paleisti atsargon, nemažai jų sušaudyti. Ypač trūksta technikos ir lakūnų. Nors Amerika pardavė Iranui daug modernių lėktuvų, jų tarpe 77 F-14, tie naikintuvai nenaudojami nuo to laiko, kai išvažiavo tūkstančiai amerikiečių technika.

Irakas turi 80 sovietų Mig 23 naikintuvų, 60 SU-7 bombonešių ir 30 SU-20 naikintuvų bombonešių. Priešlėktuvinė gynyba Irake susideda iš 115 MIG-21 naikintuvų ir apie 1,200 raketų ir radarų vadovaujamų priešlėktuvinių pabūklų. Irako armijoje yra 242,000 karių. Jų tarpe 4 šarvuotos ir 4 mechanizuotos divizijos. Irakas turi Irane ir „penktąją koloną“, arabų mažumą, kuri koncentruota naftos vietovėse. Nežinia, kaip elgsis Irano kurdai, kurie jau seniai pradėjo savo autonominį teisių kovas. Kurdai ilgus metus kovojo ir prieš Irako vyriausybę.

Jungtinių Tautų sekretorius Waldheimas apeliavo į abi šalis, ragindamas nutraukti karo veiksmus ir bandyti išspręsti ginčus taikiu keliu. Irano prezidentas pasakė, kad Irako Husseinas vaidina Izraelio Dayaną, puldamas aerodromus, manydamas, kad jis sunaikins Irano aviaciją. Jie tačiau prarado daugiau lėktuvų, negu sunaikino, pasakė Bani Sadras.

Irano valdžia paskelbė, jog visi vandens keliai prie Irano sienų yra karo zona, jokiam laivui nete-

bus leidžiama juose pasirodyti. Laivai negalės plaukti į Irako uostus. Trys užsienio laivai buvo apšaudyti pakelviui į Basrą.

Irakas atsiliepė, kad jis imsis priemonių apsaugoti Hormuzo sąsiaurio navigaciją.

Užsienio komentatoriai spėlioja, kurį kelią šiame konflikte pasirinks Maskva. Ji turi su Iraku draugiškumo sutartį, tačiau kai atvyko rugsėjo 21 d. Irako tarybos narys Tarek Aziz, Maskvos spauda nieko nepranešė. Pastaruoju metu Maskva bando flirtuoti su Irano režimu. Primenama, kad Kremlius ilgą laiką rėmė Somalią jos konflikte su Etiopija, tačiau po dviejų metų pasirinko Etiopiją, kuri dabar gaudina milijnišką sovietų ir Kubos paramą. Somalią net emė ieškoti JAV pagalbos, leisdamas naudotis savo uostu Berbera, kurį statė ir įrengė sovietai.

Karas Persų jūroje gali čia sustabdyti naftos judėjimą. Prancūzija ypač daug naftos importuoja iš Irako, kuris parduoda nedidelius naftos kiekius į Ameriką. Iranas išpėjo visas Persų jūros valstybes nepadėti Irakui, nes kitaip jos bus nubaustos.

Konfliktas gresia naftos keliams

Washingtonas. — Energijos departamentas paskelbė, kad Irano - Irako konfliktas nedaug palies Amerikos naftos importus. Abi valstybės eksportuoja apie 3,7 mil. statinių per dieną. Amerikos importas jų nafta sudaro tik apie 1 nuoš. Dabartinės naftos atsargos dengia galimus trūkumus. Palyginus su 1973 m. naftos boikotu, paskelbtu arabų šalių, Amerika galėtų ne tik išvengti panašiu, kaip 1973 m. sunkumų, bet naftos užtektų dar 40-čiai dienų. Kaip žinoma, minėtas boikotas tęsėsi du mėnesius ir nutraukė 15 nuoš. Amerikos naftos importą, apie milijoną statinių per dieną.

Jei Irano - Irako karas užsitęstų ir užkirstų Hormuzo sąsiaurio kelią, naftos kainos pasaulyje labai pakiltų. Vyriausybė planuoja specialius mokėčius, kurie vėliau būtų vartotojams grąžinti per pajamų mokesčius.

Sekretorius Muskie žodžiai Iranui

New Yorkas. — Valstybės sekret. Muskie, kalbėdamas Jungtinių Tautų Asamblėjoje, išreiškė pageidavimą pagerinti su Iranu santykius, siūlė paleisti amerikiečius įkaitus, nes jų laikymas pažeidžia tarptautinę teisę ir izoliuoja Iraną nuo valstybių, kurios tą teisę gerbia. Muskie minėjo abipusę pagarbą ir lygį tarpautiniuose santykiuose ir siūlė sudaryti abiejų šalių ryšių pagrindus. Sekretorius tačiau neminėjo atsiprašymo ar atgailavimo dėl praetis ryšių.

KALENDORIUS

Rugsėjo 24 d.: Gerardas, Ema, Gedvinas, Sana
Rugsėjo 25 d.: Kleopas, Aurelija, Vientautas, Zeltvė
Saulė teka, 6:39, leidžiasi 6:47.

ORAS

Debesuota, gali lyti, temperatūra dieną 65 l., naktį 45 l.

SKAUTYBĖS Kelias

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ-KŲ RAMOVĖ

Redaguoja skt. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629
Telefonas 476-7089

GRĮŽOME IŠ STOVYKLOS

Nerijos jūrų skaučių tunto sesės oficialiai baigė stovyklavimo sezoną ir grįžusios į tuntą š.m. rugsėjo 21 d. pradėjo naujus skautiško darbo metus.

Iš stovyklos sugrįžimo sueiga buvo pradėta š.v. Mišjomis Jaunimo centro 203 kb. Š.v. Mšias atnašavo kun. Daugintis, S.J., giedojimui vadovavo pianinu pritardama jūrų skautė vair. Alvydė Eitutytė. Maldas skaitė j.p.s. Rūta Karaliūnaitė, gi š.v. Mišioms patarė Litanicos tunto bebras Linas Paulius.

Po pamaldų ten pat vyko ir pirmoji postovyklinė tunto sueiga. Su daina įžygiavusios sesės išsiriškavo pastovyklėmis, vadovaujant stovyklos komendantėi g.v.v. Lydai Bakaitytei. Džiaugsmingai paskutinį kartą nuskambėjo Juodkrantės stovyklos šūkiai. Sekė raportai: komendantė, stovyklos viršininkei, tuntininkei.

Stovyklos viršininkė reikšdama padėką visoms stovyklos vadovėms ir šeiminkėms iškėlė po gėlės žiedą — simbolinę padėkos išraišką. Atlikusi grįžusių iš stovyklos vienietų inspekciją, Nerijos tunto tuntininkė j.p.s. Aldona Veselkienė, priimdama stovyklinę garę ir įsakymų knygą priėmė tunto veiklon ir sugrįžusias stovyklautojas.

Komandą perėmus tunto adjutantei j.p.s. Rūtai Karaliūnaitė, sesės grįžo į savo vienetus, kurie atitinkamai išsiriškavo. Nerijos tunto tuntininkė pasveikino sugrįžusias, padėkojo vadovėms už gerai atliktą atsakomąją darbą ir

Skautų skaičiui tunte sumažėjus, sekančios dvi draugovės ir vienas laivas yra laikinai uždaryti: Dr. J. Basanavičiaus draugovė, DLK Margio draugovė ir Šarūno laivas. Tų vienetų skautai yra perkeltami į DLK Gedimino draugovę, Panerių Miško draugovę ir Algimanto laivą.

Šiuo skelbiu, kad Litanicos tunto vadiją sudaro sekančios vadovai: tuntininko pavaduotojas veiklos patobulinimo reikalams — s. Gintaras Placius, tuntininko pavaduotojas administraciniais reikalais — ps. Antanas Jarūnas, tunto adjutantas — ps. Romas Pudožiūnas, Dariaus ir Girėno draugovės draugininkas — ps. Justinas Kirvelaitis, Dr. Vinco Krėvės draugovės draugininkas — ps. Ginutis Matutis, Pulk. Šarauko draugovės draugininkas — s. Tomas Remeikis, Perkūno draugovės draugininkas — v.sl. Algis Grauzinis, DLK Gedimino draug. draugininkas — s.v.kand. Adomas Didžbalis, Panerių miško draug. draugininkas — v.sl. Aloyzas Mučinskas, Miško brolių draug. draugininkas — v.sl. Juozas Salčiūnas, Algimanto laivo vadas — v.v. Algis Maurukas, Nemuno laivo vadas — v.v. Algis Paulius, Finansinių reikalų vedėjas — ps. Juozas Ivanauskas, Kaziuko mugės administracinės skilties vadovas — s. Vytautas Balzaras, stovyklos administratorius — ps. Gražutis Matutis, vadovų lavinimo sk. vedėjas — ps. Kęstutis Ječius, ryšininkas su skautininkų ramovė — v.s. Vaclovas Tallat-Kelpša.

Nustatyti bendrą skautiškos veiklos kryptį, skelbiu, kad šios vadijos pagrindiniai tikslai yra: sistematiškai lavinti tobulus tunto vadovus, ypač jaunesnius; parūpinti visiems tunto nariams įdomią ir prasmingą, lietuvišką ir skautišką veiklą, remiantis skilčių sistemų pagrindais.

Raginu visus tunto vadovus entuziastiškai įsijungti į šių tikslų įvykdymo darbą. Linkiu jums nenuilstančios energijos. Naudojant skautiškus auklėjimo metodus, tegul jūsų pastangos ugdo stiprią lietuvišką dviasį mūsų skautiškame jaunime.

s. Romas Rupinskas

Litanicos tunto tuntininkas

Iš stovyklos sugrįžimo sueigoje Kernavės tunto sesės linksmai dainuoja vasarą išmokus dainas.

Nuotr. Algirdo Grigaičio

VISI KVIEČIAM!

Lietuviškosios Skautybės fondas šiemet mini perkerių metų veiklos sukaktį. Ta proga LS fondo Chicago skyrius š.m. rugsėjo 26 d., penkt., 7:30 val. vak. Jaunimo centro kavinėje ruošia įdomią vakaronę — „Su žodžiu ir daina per Lietuvą“. Programai vadovaus žurnalistas s. Vytautas Kasniūnas. Placioji Chicago skautiškoji šeima ir lietuviškoji visuomenė kviečiama atsilankyti.

KERNAVĖS SUGRĮŽIMO SUEIGA

Po lietingos stovyklos, apsiniaukusių rugsėjo 14 d. dienos sekėdienį sesės kernavietės simboliškai iš stovyklos sugrįžo atgal į tunto veiklą, dalyvaudamos pirmoje šių metų tunto sueigoje.

Prieš sueigai prasidedant, mažojoje Jaunimo centro salėje, scenoje išsiriškavo šiais metais nestovyklavusios sesės. Atsilankę svečiai salėje laukė stovyklautojų grįžtant...

Pasigirdo stovyklos daina. Nešinos vėliava ir stovyklos gairė įžygiavo sesės iš „Kepurinės“ stovyklos ir prisijungė prie ankščiau scenoje

su entuziazmu, tokiu pačiu kaip ir stovykloje, pasigirdo trys smagios dainos „Atsikėliau anksti ryteli“, „Turėjo senelė tik dvi vištelės“, ir „Buvo jauna mergužėlė“. Mano ausys nevisai suprato kas atsitiko, kodėl taip skambiai dainos skambėjo, ar tai Jaunimo centro salės akustika stebuklingai pasikeitė, ar stovyklos entuziazmas atsispindėjo ir gamta nesugėrė dainų aidų, ar Rasos akordeonas pridavė magišką skambesį.

Po dainų sesės E. Reklaitytė, V. Reklaitytė, K. Likanderytė ir A. Aleknaitė padainavo kupletus sesei tuntininkei, prašydamos priėmimo į tuntą.

Stovyklą oficialiai buvo baigta stovyklos adjutantei Irenai Grigaitienei perskaitys stovyklos viršininkės įsakymą uždarančią stovyklą.

Griežta sesė tuntininkė statė daug reikalavimų skautėms, ir kai šie buvo išpildyti visos su džiaugsmu priėmė pradėti naujus skautiško darbo metus.

Sveikinamos buvo keturios sesės kernavietės, kurios dalyvavo Gintaro vadovų mokykloje, Romuvos stovyklavietėje, Kanadoje: Daiva Grigaitytė, Vidā Reklaitytė, Linda Chiapeta ir Dainė Kerelytė. Jos praktišką darbą atlikusias stovykloje dar turi padirbėti ir atlikti uždavinius raštu. Gintaro mokyklos vadovė sesė Vanda Aleknienė ir anksčiau Gintaro mokyklą baigusios sesės padainavo šios mokyklos dainą.

Susėdusios pusračiū sesės smagiai padainavo. Vyr. skautės Linda ir Lisa Chiapetos, Dainė Kerelytė, Vida Reklaitytė, Audra Aleknaitė, Vilija Traškaitė pakartojo stovykloje gerai prie lauzo pasisekusį pasirodymą apie lordą Baden-Powell'į. Žibutė Lietuvninkaitė pravedė šūkį. Dar nestovyklavusios sesytės buvo viskas labai nauja, nematyta ir įdomu. Kaip smagu bus jom ateityje pastovyklauti ir pačiom tiek dainas išmokti ir dainuoti, tiek šūkius pilnu balsu šaukti, tiek bėsti ir semtis skautiško gyvenimo. Po lauželio tuntininkė pakvietė visus pasivaistinti bei pasižiūrėti filmų ir skaidrių iš stovyklos.

Garsinės filmos buvo suktos J. Utz. Brolis Algirdas Grigaitis parodė stovykloje darytas skaidres.

Baigėsi sugrįžimo sueiga. Patvarę salę, susidėję visus savo reikmenis sėdom į mašiną ir traukėm namų link. Lietaus lašeliai barškėdami į langą, priminė stovyklą ir buvo malon žinoti, kad nebereikės šlapti naktį palapinėje, nes esame jau tikrai grįžę iš stovyklos. SES I.

Buvo buvo pritikimai,
Buvo dūdos ir šokimai...

Žmonės, rodos, buvo tvirti,
Bet kaip kiaušės visi girti.
(iš Petras Rimša pasakoja).

DĖMESIO KNYGŲ MYLĖTOJAMS! PIRMAS AR ANTRAS SĄRAŠAS KNYGŲ — TAI PUIKI IR NEBRANGI DOVANA BET KURIA PROGA

Užsakydami ar pirkdami visas kartu žemiau išvardintas knygas mokate tik \$10.00 ir \$2.00 už persiuntimą. Normali knygų vertė \$30.00.

Siuntinys No. 1

ANGLŲ NOVELĖ. Sudarė Povilas Gaučys. Anglų rašytojų novelių antologija. 460 psl.

PIETŲ KRYŽIAUS PADANGĖJE. Sudarė Povilas Gaučys. Lotynų Amerikos rašytojų novelių antologija. 490 psl.

VYSK. P. P. BOČIO ATSIMINIMAI. Surašė prof. Z. Ivinskis. Redagavo J. Vaišnora, MIC. I ir II dalis. Dvi knygos. 580 psl.

PIRMASIS ROPĖSTIS. Jurgis Jankus. Velnio bala, žmogus ir šuo ir kitos novelės. 213 psl.

DABARTIES SUTEMOSE. Bronius Zumeris. Žvilgsnis į mūsų laikotarpio žaidimą ir skaudulius. 187 psl.

BREKSMĖS NASTA. Jurgis Gliada. Romanas. 384 psl.

Siuntinys No. 2

Knygų originali kaina \$25.00. Pardavimo kaina su persiuntimu taip pat \$12.00.

LIETUVISKOS PASAKOS. Sudarė dr. Jonas Balys. 230 psl.

PAŽEMINTIEJI IR NUSKRIAUSTIEJI I d. F. M. Dostojevskis. 265 psl.

PAŽEMINTIEJI IR NUSKRIAUSTIEJI II d. F. M. Dostojevskis. 290 psl.

MARIJA DANGUJE IR ŽEMĖJE. Vysk. V. Brizgys. 142 psl.

PRAGARO VYRESNYSIS. Vytautas Volertas. Premijuotas romanas. 273 psl.

SŪNUS PALAIDŪNAS. Fulton J. Sheen. 174 psl.

AIDAI IR SEŠELIAI. Vacys Kavaliūnas. Premijuotas romanas. 234 psl.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 68rd St., Chicago, IL 60629

Ilinojaus gyventojai dar pridėda pridėda 50 ct. valstijos mokesčio.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.
Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates \$40.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$38.00. Foreign countries \$40.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesučiūti. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesį, atzīmima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$40.00	\$22.00	\$15.00
Kanadoje	40.00	22.00	15.00
Užsienyje	40.00	22.00	15.00
Kitur	38.00	20.00	13.00
Savaitiniams	25.00	15.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

Advokatų Draugija
VALDEMARAS BYLAITIS
IR
VINCAS BRIZGYS
Teisių daktarai
2458 W. 69th St., Chicago, Ill.
Visi tel. 778-8000
Valandos pagal susitarimą

DAUGYBĖ LIETUVOS MIESTE.
LIV aprašoma dr. J. Vaišnora, MIC.
knygoje:

"MARIJOS GARBINIMAS LIETUVOJE"

Knyga yra tik teologinė, ji dėl jo mūsų vietoviu aprašoma ir dėl jos gausios istorinės medžiagos tinka paskaityti kiekvienam lietuviui, besidomiančiam Lietuvos istorija ar viešoms. Knyga didelio formato, 440 psl. — kaina \$3.00. Galima ją įsigyti "Drauge".

DR. K. G. BALUKAS
Akusherija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building), Tel. LU 5-6446
Jei neatliepate, skambinti 374-8004
Pirma ligonius pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. 1:00 - 5:00
val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. 14 ir 7-9 antrad. ir penkt. 10-4; šeštad. 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
Specialybė — Nėrvų ir Emocinės ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — BE 3-5893
Specialybė Akių ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKSA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441

DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

Istaigos ir buto tel. 652-1381

DR. FERD. VYT. KAUNAS
Gydytojas ir Chirurgas
DIPLOMATE, AMERICAN BOARD OF FAMILY PRACTICE
1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Kasdien 10-12 ir 4-7 išskyrus treč. ir šešt.

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St. Chicago
476-2112
Val. pagal susitarimą: Pirm., antr., treč. ketv. 10 iki 6 val. Šeštad. 10 iki 1 val.

Tel. ofiso ir buto: Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

Tel. RELiance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvos gydytojas
3925 West 59th Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12.4 val. popiet, ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KŪDIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p. p. Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Val: pirm., antr., ketv. ir penktad. 3 iki 7 v. p. p. Tik susitarus

Ofs. 742-0255 Namų 584-5527

Dr. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS — CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave.
Elgin, Ill. 60120
Valandos pagal susitarimą.

Tel. 282-4432, 372-5222, 258-6575

Dr. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai:
111 NO. WABASH AVE.
4200 NO. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 popiet ir ketv. 5-7 val.
Ofiso tel. 776-2880, rezid. 448-5545

Ofiso tel. HE 4-2123, namų GI 8-6195

DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penktad. 2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarus.

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772

DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val: pirm., antr. ketv. ir penkt. 2-7 — iš anksto susitarus.

Vaidėlis iš šių metų Chicago skautų-čių stovyklos Rako stovyklavietėje. Kairėje Nerijos tunto jūrų skautės su Juodkrantės stovyklos viršininke g.v.v. Dalia Bartkienė.

Nuotr. J. Tamulaičio

tėveliams už sesių paruošimą stovyklon. Kvietė visas-us su atsinaujinusiomis jėgomis ir ryžtu įsijungti į lietuviškosios skautybės darbą.

Pakvietus sueigoje dalyvavusius tėvelius į bendrą ratą, laužavėdė g.v.v. Danutė Gaureliūtė vadovaujant, buvo padainuota stovykloje išmoktų dainelių. Sueiga baigta ir naujieji veiklos metai pradėti „Lietuva brangi“ daina ir mintimi.

LITUANICOS TUNTO PRANEŠIMAS

Ramdamasis LSB Vyriausio Skautininko įsakymu nr. 33, nuo š.m. rugsėjo 14 d. perimau Litanicos tunto tuntininko pareigas.

s. Romas Rupinskas

Litanicos tunto tuntininkas

PADĖTI LIETUVAI

Greičiausia ne visi skaitytojai atkreipė savo dėmesį į pereinantį šėštadienio "Drauge", Ateitininkų skyriuje atspausdintą Lino Sidrio rašinį "Kokia parama Lietuvai svarbiausia". O paskaityti jį verta ne vien tik ateitininkams. Jo autorius — vienas ryškiausių jaunosios kartos atstovų, bet jau medicinos daktaras, visa širdimi besisielojąs Lietuvos reikalais, įvairiais keliais sekąs ten vykstantį gyvenimą, rašo, kad mūsų parama Lietuvos žmonėms yra dvejojama: 1. remiame juos medžiagiškai asmeniškais siuntiniais, laiškais, informacija ir 2. Kovodami dėl pavergtos tautos laisvės, budindami pasaulio sąžinę.

Str. autorius pastebi, kad paskutiniu metu vis labiau krepiaime dėmesį į kovą prieš okupantus bei politinę pusę ir kad pirmos rūšies veiklai, gal būt, skiriame permažą dėmesį. Toliau dr. L. Sidrys rašo, kad išeivijos lietuviai permažai domisi okupuotąja Lietuva, nediskutuojame jų iškeltų minčių, neišklausome ir nevykdome per pagrindžio spaudą perduodamą tautos prašymų. Panašaus pobūdžio mintis išreiškė kita aktyvi jaunosios kartos darbuotoja Emilija Pakštaitė — Sakadolskienė tik ką atspausdintame, bet skaitytojų dar nepasiekusiame "Pasaulio lietuvių" nr. 5 - 6, kalbėdama tema "Minint birželį". Ji taip pat, atidžiai sekdamą pagrindžio spaudą, pastebėjo, kad sunkiausiose sąlygose veikiame Lietuvos pagrindžio darbuotojai, daug kur yra veiksmingesni, kaip lietuviškoji išeivija: "Ne išeivija, o okupacijos gyvenantys sukėlė triukšmą, paskelbdami memorandumą atsausti slapta ir gėdingai Molotovo - Ribbentropo sutartį", nors protestą pasirašiusiems grėsė kalėjimas ir psichiatrinės ligoninės. Jaunųjų publicistų mintys tikrai įsidėmėtinos mums, vyresniems ir dar daugiau — mūsų politiniams veikliams, kurie kažkodėl vis dar laikosi atokiai nuo kovojančios tautos, neteikia jai reikalingos pagalbos ir "kovoją" už Lietuvos laisvę, patys nežinodami ir Lietuva, ir kovojančią tautą, nesekdami jos gyvenimo.

LKB Kronikos nr. 42 yra paskelbtas Tikinčiųjų teisėms ginti komiteto (TTKG) kreipimasis "Kreipimasis į Lietuvos Ordinarus, kunigus, inteligentus ir visus brolius Tėvynėje ir išeivijoje". Pakartotinė — "ir išeivijoje". Vadinasi, yra dalykų, kurie vienodai liečia Lietuvos ir išeivijos tikinčiuosius. Štai jie.

1984 metais sueina 500 metų nuo Šv. Kazimiero, vienintelio ligi šiol oficialiai pripažinto mūsų krašto šventojo, mirties. 1987 m. švęsime 600 metų nuo Lietuvos krikšto.

Tai, žinoma dar tolimesnės distancijos suaktyvys. Vis dėlto jos laikui iškeliamos, nes ruošs sukaktis minėti dažnai yra dar svarbesnė už pačias sukaktis. Sukaktims ruošiantis daug galvojama, daug veikiama, padaroma, parašoma. Tokios sukaktys — gera proga parodyti sau ir pasauliui, kad nesame laukinė tauta, bet prieš 600 metų priėmusi krikštą, taigi ir krikščioniškos civilizacijos požiūriu, sena tauta.

Tokios sukaktys ir išeivius darbus įpareigoja didesnius darbus nuveikti. Reiktų nedelsiant sudaryti reikiamą komitetą, kuris jau dabar paruoštų planus, ką išeivijos tauta čia galėtų padaryti. Visais atvejais, tektų veiklą derinti su okupuotoje Lietuvoje esančia tauta ir pirmoje eilėje atlikti tai, ko ji padaryti negalės.

Lietuvos pagrindis primena ir daugiau dalykų, kuriuos vykdančios išeivijos pagalbos būtinybė labai reikalinga ir būtina. Tai kova už okupantų išplėstą bažnyčių grąžinimą Lietuvos katalikams. Kaip žinome, pokario metais visos Lietuvos bažnyčios, koplyčios, maldos namai, parapiniai pastatai ir net liturginiai dalykai buvo okupacinės valdžios nusiautinti. Vis dėlto katalikams buvo duota teisė savo bažnyčias iš okupanto išsinuomoti kulto reikalmams, mokant už jas ausų nuomos mokesčius. Tačiau ne visomis bažnyčiomis tai buvo galima padaryti, nes daugelis bažnyčių buvo paverstos sandėliais, galerijomis, muziejais, sporto salėmis ir pan.

Pilno visų atimtų ir sunaikintų bažnyčių sąrašo nėra paskelbusi nei LKB Kronika, nei mūsų vyskupai išeivijoje, nei Religinės šalpos organizacija. LKB Kronikoje nr. 18 (1975 m.) buvo paskelbta, kad Vilniuje yra visiškai nusavintos ir uždarytos 23, Kaune 14 bažnyčių.

Tai pat LKB Kronika rašo: "Artėjančių didžiųjų jubiliejų proga kreipkitės į tarybinę vyriausybę, kad grąžintų atimtas bažnyčias: Vilniaus katedrą, Šv. Kazimiero bažnyčią ir Taikos Karalienės bažnyčią Klaipėdoje. Reikalaukime leidimo grįžti į savo katedras Vilniaus vyskupui Julijonui Steponavičiui ir Kasiadorių V. Sladkevičiui, kurie be teismo jau 20 metų vargsta tremtyje". Vilniaus katedros pastatas tebėra tvirtas. Jis paverstas "paveikslų galerija" ir koncertų sale. Šv. Kazimiero bažnyčia Vilniuje — tikinčiųjų pasityčiojimui, ateizmo muziejumui. Pokario metais katalikams leista statyti ir jų rūpestiui pastatyta didžioji Taikos Karalienės bažnyčia, į nusavintus ir nugriovus boksą — nūdien yra "liaudies filharmonija".

1979 metais visoje Lietuvoje buvo renkami parašai, kad būtų grąžinta katalikams naujoji, jų pačių pokario metais pasistatyta, Klaipėdos bažnyčia. Po prašymo, kuris pasiekė L. Brežnevui ir kitoms institucijoms, pasirašė 148,149 asmenys. Susidarė 1589 puslapių knyga, pridėtos 56 dokumentinės nuotraukos. Deja, grąžinimo klausimas iš vietos nepajudėjo. Kitų išplėstų bažnyčių grąžinimo akcija, rodosi, rimčiau ne buvo vedama. Neseniai išėjusioje "Telšių vyskupijos" knygoje (152 - 165 pusl.) taip pat paskelbta nemaža dokumentacija — eilė faktų ir 34 dokumentinės nuotraukos. Vis tai mūsų teisinė argumentacija. Deja, ši brangi medžiaga mūsų kaip ir nepanaudojama ten, kur labai reiktų.

Taigi reiktų nedelsiant paremti Lietuvos katalikų pastangas jiems priklausomų bažnyčių grąžinimo reikalui. Šiuo reikalu savo iniciatyvą turėtų parodyti tiek mūsų centrinės — religinės, visuomeninės, politinės organizacijos, tiek lietuviai vyskupai. Turime išeivijoje du mūsų vyskupus lietuvių reikalams ir du lietuvių kilmės vyskupus, dirbančius JAV-bėse ir Vatikane. Turime Romoje būrelį prelatų ir kitų įtakingų dvasininkų. Visi jie turi nemažą skaičių gerai jiems pažįstamų kitų įtakingų dvasininkų. Reiktų sukelti visoje pasaulinėje. R. Karaliku bažnyčioje sąjūdį už veiklą, kad būtų katalikams grąžintos išplėtos bažnyčios. Katalikai bažnyčia yra galinga ir čia jos vadovai, jei jiems būtų reikalingas tinkamas pristatymas, galėtų daug padėti. Katalikai okupuojamoje Lietuvoje — turime jiems pagelbėti.

b. kv.

RAKETOS NULEMS BŪSIMĄJĮ KARĄ

JAV sutelks dėmesį vairuojamiems ginklams

BR. AŠ.

Šio krašto įvairių ideologinių pažiūrų spaudoje, išskiriant kairiąją ar prokomunistinę, šiuo metu netrūksta skatinimų apie ginklavinimo būtinumą.

Taip ir "Business Week" savaitraštis savo VIII.11. laidoje išspausdino ilgoką redakcinį straipsnį apie numatomą JAV persiginklavinimą būsimųjų šiuometų bėgyje. Su šio straipsnio mintimis supažindinsiu ir šio dienraščio skaitytojus.

Brangūs ginklai

Tikime, kad ateinančių 5-rių metų laikotarpyje krašto ginklavinimo išlaidos bus žymiai aukštesnės, negu kad yra buvusios bet kada po II-o pasaulinio karo. Jeigu dabartinis prezidentas J. Carter šį rudenį būtų perrinktas Baltųjų rūmų šeimininku, tai jo numatytiems kairiški biudžetai ligi jo valdymo paskutinių metų (1984 m.) pasiektų net vieną trilioną dolerių. Normaliai žmogaus protui, galvojančiam apie šių dienų aukštą infliacinę kainą, tai yra sunkiai suvokiama pinigų suma.

Tačiau, jeigu ne J. Carter, bet R. Reagan būtų išrinktas naujuoju Amerikos prezidentu, tada išlaidos gynybos reikalams būtų dar aukštesnės. Ši krašto gynybą liečiantieji reikalai būtų įrašyti į Respublikonų partijos programą jų suvažiavimo dienomis Detroite.

Šio praplėsto biudžeto pinigai pirmiausiai būtų skirti įsigyti gerai žinomus, išbandytus ginklus, kaip tarpkontinentines raketas, lėktuvus, tankus bei karo laivus. Tačiau, netrukus ir Pentagono ginklų sandėlius atvyksta nauji, taktinio pobūdžio vairuojami, taktinio pobūdžio vairuojami sėdintiniai. Šie ginklai būsią tiek išstobulinti, kad JAV karinei vadovybei padėtų atsverti dabar sovietų turimą karinių padargų kiekybinį pranašumą.

Karybos revoliucija

Ar tai jau tikrai taip bus, kaip pranašauja Pentagono išradimų ir tobulinimo vadovas, William J. Perry, ar tai tėra tik savęs pačių padariniškas, tai būtų sunku patvirtinti ar paneigti.

Minėto pareigūno teigimu, "viską matantieji, neklaidingai tikslūs vairuojami sėdintiniai JAV gynybos vadovų rankose atsiradę jau 1985 m. Šias raketas sėdintinius bus galima iššauti ore, jūrose ir ant žemės. Pakilę į erdvę, šie sėdintiniai sugebės atkirti ir pastebėti jiems pavestus taikinius.

Jie bus tokie tikslūs, lyg būtų žmogaus vairuojami. Jie išvystys stebėtiną greitį ir sugebės nuostabiai manevruoti, išvengdami priešus. Nuo šių raketų nebus įmanoma išsibėginti: jų naikinamoji jėga bus mirtina. Kadangi jie bus vairuojami infra-raudonųjų arba milipimetrinio ilgumo radio spindulių, tai juose įrengtieji kompiuteriai atliks visus reikalingus krypties pakeitimo apskaičiavimus. Tuo būdu šie ginklai taps nepriklausomais nuo juos iššovusių platformų, ar tai būtų lėktuvai ar helikopterai. Kaip žinome, dabartiniai vairuojami sėdintiniai tereikalauja pagalbinio radarų ar kitų juos įtaikinų nukreipiančių mechanizmų. Todėl jie (naujieji) pavadinti "iššauk ir užmiršk" ginklais!"

Keičiasi galvojimas

Vairuojamų sėdintinių naujosios kartos pritaikymas karyboje įves žymius pakeitimus, ne tik jų užpirkimo, bet ir juos panaudojančių dalinių administracijos ir sudėtyje. Taip jau šiandien kai kuriuose žemyno karininkų diskusijose keliama klausimai apie lėktuvų — naikintojų ir tankų panaudojimą, kovų laukuose.

Naujųjų ginklų panaudojimo teoretikai netiki, kad ir tobuliausi vairuojami sėdintiniai ateities kare pakeistų lėktuvus naikintojus, užtikrinančius oro erdvės vyravimą. Martin Marietta, buvęs vicedirektorius, Norman R. Augustine, buvęs JAV žemyno — pasekretorius, taip galvoja: "Prileistina, kad ateityje lėktuvai pakeis sunkvežimius: jie atskraidins vairuojamus sėdintinius į nurodytas kovų vietas". Yra pažiūrų, kad Chrysler gaminami sunkieji tankai XM-1, kainuoją 1,200,000 dol., galbūt jau atgyveno savo "aukso gadynės" dienas: vairuojamos raketas juos gali puikiau iššauti. Armijos pasekretorius W. J. Perry samprotuoja: "Naujieji vairuojami sėdintiniai krašto gynybai yra tokie svarbūs, kad jų įjungimas ir armijos sudėtyje privalomas kuo greičiau". Tokiam pagreitiniui Pentagono vadovybė ir šiais ir sekančiais metais gaus bilijonines pinigų sumas.

Nenutrūksta tobulinimas

Nauji laimėjimai naikinamųjų ginklų tobulinime nepatenkina nei Pentagono tobulinimų ir išradimų vadovo W.J.

Perry, nei jo pavaduotojo John R. Transue, Pastarasis

vadovauja orinio ginklo programoms toje pat įstaigoje. John R. Transue teigia, kad "kai tik turėsime pakankamai pinigų, tai jie bus naudojami dar tobulėsių vairuojamų ginklų išvystymui. Per sekančius 3-5 metus mūsų įstaiga išleis šimtus milijonų dolerių vairuojamiems sėdintiniams, susirandantiems jums skirtą taikinį".

Mat, šioms tobulinimams jau pribrendo laikas: nauji technikos pasiekimai leidžia tobulinimus tęsti, o taip pat ir Pentagono vadovybė reikalauja vis tobulėsių ginklų.

Sako W.J. Perry: "Bus stengiamasi, kad naujų ginklų tobulinimo laikas būtų pusiau sumažintas. Planuojama, kad nauji ginklai pasieks jiems skirtus dalinius dar prieš 1985 m. Pačioje pradžioje naujieji ginklai nepakeis jau esančių dalinių, bet papildys juos galingiau".

Vadovybė tikisi

Ne vien tik tobulinimų ir išradimų vadovas Pentagono, bet ir Gynybos ministras H. Brown tiki JAV ginklų pranašumą prieš sovietinius. Jo nuomone, Amerika ginklų tobulinimo lenktynėse yra nubėgusi priekiu bent penkerius metus... Ir juo tolyn tuo šiuo laikotarpiu didės, o ne mažės." Tai tikrai džiugūs ir padirginantys žodžiai! Tik kažin ar jie neskirti propagandai šių metų rinkimams balsus medioti? Valdžioje norint likti dar 4-rius metus, nesidrovima gažbyliauti.

Venecuela didina savo naftos gamybą. Naftos gręžimo bokštas Orinoko upės srityje.

apsunkins komisijos darbą.

Pasikviečiau į komisiją Brone Blažonytę ir Ievą Andriulytę, patariau mokiniams, kurie gerai mokosi ir nori stendiją gauti, paduoti prašymus, nurodant kiek tėvai turi žemės ir išteklį, pažymint kam mano pinigų sunaudoti. Nepatenkinamųjų komisijos sprendimų protestas perkeltas į sprendžiamas Mokytojų Tarybos. Mano šeimininkavimo metu tokio atvejo nebuvo.

Taip gyventa pirmaisiais Nepriklausomybės metais. Mažai turėta, bet draugiškai spręsta ir viskuo be ginčų dalintasi.

Reformuota seminarija tęsia darbą

Baigus tris kursus direktorius pranešė, kad nereikės laikyti egzaminų tiems, kurie mokėsi gerai. Aš buvau pranešimu labai patenkintas ne dėlto, kad man nereikia laikyti jokių egzaminų, bet jatau, kad vyksta Seminarijoje reforma. Už savaitės buvo pranešta, kad pridėdami dar du kursai, o juos baigę galės stoti į universitetą. Vadinasi, seminarija tampa daugiau vakarietiška. Sveikint mane — būsimąjį universiteto studentą! Mano svajonės pildosi.

Seminarijos baigimas

Pridėtieji kursai pavadinti III ir IV. Mokantis juose reikėjo naujų vadovėlių. Bet kur juos gauti? Neturi jų mokiniai, neturi ir mokytojai. Lietuviškai jie niekada ir nebuvo atspausdinti. Reikia juos pirma parašyti. Taip iškilo vadovėlių rašymo reikalas. Jie turi būti trumpi, neišplėsti, aiškūs, mokiniui gerai suprantami.

Su Jurgiu Talmantu bendradarbiaujant šio principo jau laikytasi ruošiant II skyriaus gramatiką, vėliau III, IV, V, VI, VII, VIII skyriaus

MONDALE PERRINKIMUI

Lietuvių Komitetas Carteriui perrinkti

BR. VAŠKAITIS

JAV vidaus gyvenimo tvarkyme bei užsienio politikos koordinavime labai svarbų vaidmenį vaidina prezidentas. Jo rinkimams artėjant, visi su įtampa seka prezidentinių kandidatų pasisakymus, jų pažadus bei partijų priimtas platformas. Vienus labiau domina projektuojami pagerinimai savame krašte, kitus santykiai su draugiškais ir priešais valstybėmis, o etnines grupes, ypač pavergtų valstybių, interesuoja, kokią įtaką būsimasis prezidentas turės į engiamų žmonių elementarių teisių atstatymą, kaip kitas jis bus komunizmo atžvilgiu, o pabaltiečius dar domina jų valstybių prievartinė inkorporacija į Sov. Sąją, — tos inkorporacijos nepripažinimas, — naujų diplomatų akreditavimas bei jiems ateiptyje lėšų parūpinimas, tų valstybių laisvo apsisprendimo kėlimas tarptautiniuose forumuose.

Prieš rinkimus visi prezidentiniai kandidatai, norėdami sužvejoti daugiau balsų, žada pašalinti daugybę egzistuojančių blogybių, pagerinti ekonominį gyvenimą, surasti daugiau politinių draugų kituose kontinentuose ir t.t. Tačiau kandidatai išrinkus prezidentu, dažnai gražieji pažadai dalinai arba visai užmirštami ir vėl gyvenimas rieda sena vaga.

Pilnesnė ir tikresnė nuomonė galima susidaryti apie kandidatą, kuris pasiryžęs būti perrenkamas antrai kadencijai. Šiuo metu toks yra prezidentas Jimmy Carter. Jis yra vienas iš nedaugelio JAV prezidentų, kuris ketverių metų slinktyje išpildė gana daug rinkiminės akcijos metu duotų pažadų, ypač jis drąsiai stojo į nepopuliarią kovą, visame pasaulyje gindamas prispaustų žmonių įgimtą teisę. Jis taip pat buvo vienas iš pirmųjų, pakėlusius stiprų protestą balsą prieš gėdingą Sovietų invaziją į Afganistaną. Carteris paskelbė Maskvos olimpiados boikotą, suvaržė prekybą su Sov. Sąj. atšaukė pasitarimus ir darė kitokių diplomatinis spaudimus. Carteris pareiškė, kad minėtų sankcijų neatšauks, kol imperialistiniai komunistai nepasitrauks iš Afganistano. Jei į minėtą akciją būtų įsijungę visos laisvosios pasaulis, Sovietų padėtis Afganistane būtų labai pasunkėjusi. Carteriui, kaip paty-

rėme iš jo pareiškimų, buvo skaudus Nobelio premijos laureato dr. A. Sacharovo, disidentinio pasipriešinimo simbolio, ištremimas iš Maskvos į Gorkį ir naujoji banga rezistentų areštų, į kurių eiles pateko nemažai lietuvių.

Prieš ketverius metus, Carteris išrinkus prezidentu, Rimo Cesonio, kuris tuo metu aktyviai buvo įsijungęs į minėto prezidento rinkiminę akciją, dėka Baltųjų Rūmų vartai jam buvo vis plačiau atveriami ir Cesonis pradėjo megzti pažintis su gana aukšto rango vyriausybės pareigūnais. Dėlto, kaip žinome iš spaudos, talkininkaujant ir kitiems mūsų tautiečiams, lietuviai kviečiami į įvairias konferencijas, įvykstančias prezidentūroje, skiriami į valdines komisijas, turi progos susitikti su atsakingais pareigūnais finansinės valdinkais ir jiems pristatyti opiausius lietuvių reikalus. Prieš porą metų prezidento žmonos rūpesčiu Baltuosiuose Rūmuose buvo suruoštas gana didelis lietuvių skaičiui specialus priėmimas. Galima drąsiai tvirtinti, kad Baltųjų Rūmų durs niekada lietuviams nebuvo taip plačiai atvertos, kaip šiuo metu.

Š.m. liepos 25 d. R. Cesonis buvo pakviestas į visuomeninę komisiją, šį rudenį vykstančią į Madrido konferenciją, kurioje bus peršvelgta prieš 5 metus Helsinkio 35 valstybių pasirašytą susitarimą vykdyti. Visuomeninės komisijos, į kurią įeina tik vienas pabaltietis, nariai galės savo pagėdumus perduoti Valstybės departamento pareigūnams ir Helsinkio komisijos, vadovaujamoms kongr. D. Fascell, nariams. Lietuvio atstovo buvimas delegacijoje ir artimi kontaktai su jos nariais, gali paskatinti amerikiečius drąsiau konferencijoje kelti pavergtų tautų reikalus, ypač pabaltiečių.

Dabartinėje rinkimų akcijoje Cesonis yra pakviestas į etninių grupių Carter-Mondale perrinkimo komitetą to komiteto pirmininku. Jo uždavinys plačiai supažindinti JAV lietuvių su Carterio atliktais darbais ir ateities užmojais. Šiam reikalui jis yra suformavęs Lietuvių Carter-Mondale perrinkimo komitetą, į kurį įeina Jūra Viesulienė, chemikė, aktyvi veikėja jaunimo tarpe, Philadelphiajos

(Nukelta į 4 psl.)

KOVOTA UŽ LIETUVIUKĄ

IGNAS MALĖNAS

Mokinių atstovas Mokytojų Tarybai

Mes parsivežėm iš Rusijos paprotį, kurio mūsų mokyklos neturėjo — būtent mokinių atstovų dalyvauti Mokytojų Tarybos posėdžiuose. Direktoriaus Vokietaitis, mokiniams pranešė, kad nuo dabar ir mokinių atstovas dalyvaus Mokytojų tarybos posėdžiuose, nes mokytojai nenori nieko nuo mokinių slėpti ką jie svarsto savo posėdžiuose. Mokytojai turi pažinti mokinius, o mokiniai — savo mokytojus. Jam patarus tokį atstovą išsirinkti, mokiniai pasiūlė mane.

Mano pareiga buvo dalyvauti Tarybos posėdžiuose ir, reikalui esant, pranešti mokinius liečiančius nutarimus. O išimtiniais atvejais, mokėti laikyti lietuvių už dantų. Šį dėsni pasirašiau sau, nes jatau, kad tokiais atvejais gali kilti nereikalingų kalbų. Per tris metus, kai šias pareigas ėjau, neatsitiko, kad kas būtų kuo nors skundėsis.

Po kelių dienų direktorius pranešė, kad gauta nedidelė suma mokinių stipendijom. Jis manęs šią sumą pavesti skirstyti pati mokiniams, sudarant šiam reikalui komisiją, imant dėmesin, kad kiekvieną mėnesį paskirti suma gali būti skirtinga ir tai

gramatikose, o taip pat rašant gramatiką žydu mokyklai (su Veinbergu). Tas pats principas naudotas ruošiant vadovėlius su Talmantu (Mūsų Gintarai VI ir VI sk.) bei kitais asmenimis. Kai kuriuos vadovėlius mokyklose vartoti vokiečiai uždraudė, nes ten kalbėta ir vaizduota, kaip vokiečiai „šeimininkavo“ Lietuvoje I Pasaulinio karo metu (su Sležu). Už šį vadovėlių buvau apkaltintas ir įskustas rusų mokytojų, kurie norėjo mane „suvesti“, kaip departamento direktorių, nes įtarė, kad aš kenkiu rusam. Mane apgynė dr. Alfons Scholz, su kuriu kartu mokiau Simano Daukanto Mokytojų seminarijoje. Jis paliudijo, kad kartu su abiem autoriais dirbęs mokytojų seminarijoje ir gerai žinąs, kad Malinauskas yra atsakingas tik už metodinius nurodymus, gi už istorinius faktus atsakąs Šlezas, kuris yra jau miręs. Rusų mokytojai matydami Malinauską aukštose pareigose, jam pavydi ir ieško progos jam įgelti. Vokiečiai jam patikėjo, manęs nesuėmė, tačiau uždraudė vadovėlių vartoti mokyklose. Dr. Scholz mane išgelbėjo nuo koncentracijos stovyklos.

Seminariją baigęs įsitvirtinu Kaune

Šitai padariau dėka dir. Vokietaitio, kuris buvo ir departamento direktorium. Jis mane pamilo lyg savo tikrą sūnų, pastebėjęs, jog aš dirbu ne dėl pinigų, bet dėl savo krašto. Jis aukojosi savo kraštui Nepriklausomybę atstatant, to tikėjosi ir iš kitų. Kurio krašto tarnautojai dirbtų be atlyginimo 4 mėn. ir nestreikuotų? Lietuvos tarnautojai aukojosi ir darbo valgydami savos žemės duonos plutą, kad badu nemirtų, nepraradę viltį kada nors gauti algą. Tai Nepriklausomybės atstatymo pradžia — 1919 m. Tik besąlyginiai aukojimusi ir ryžtu buvo atstatyta Nepriklausoma Lietuva.

(Bus daugiau)

BOSTONO ŽINIOS

DEL RADJO VALANDĖLIŲ

Lietuviškos radijo valandėlės skelbia lietuvišką žodį, pateikia žinias iš lietuvių gyvenimo ir veiklos. Jos yra reikalingos, jų dėka oro bangomis skamba gražūs lietuviškas žodis, muzika ir dainos.

Bostone turime net dvi lietuviškas radijo valandėles. Viena — vedama Amerikoje gimusių ir augusių Stepono ir Valentino Minkų 1360 banga iš Lyn miesto, jau minėjo savo 46 veiklos metus. Kita — Laisvės Varpas, vedama vilniečio advokato Petro Vištinio iš dviejų stočių: 746 banga iš Cambridge ir 1460 banga iš Brocktono. Minkų programa yra pusės valandos, o Laisvės Varpą girdime 40 minučių iš Cambridge ir 50 minučių iš Brocktono.

Šių dviejų valandėlių programų turinys yra skirtingas. Minkų gal kiek daugiau išlauso senieji ateiviai, o Laisvės Varpą — naujieji. Yra daug lietuvių šeimų, kurios klauso abiejų valandėlių.

Okupuotoje Lietuvoje lietuvišką žodį okupantas spaudžia ir nori numarinti. Lietuviai ten veda didvyrišką kovą už savo gimtąją kalbą. Mes išveičiai irgi turime jungtis į tų kovotojų eiles ir remti savo lietuvišką radijo valandėles, lietuvišką spaudą, kad tik tas žodis būtų plačiau girdimas ir skaitomas.

Deja, pas mus kartais pasitaiko ir neigiamų reiškinių. Gal iš pavydo, o gal kitokiais sumetimais, kartais radijo bangomis pasigirsta ir gana negaizi žodžiai prieš kitos valandėlės vedėją. Ne tik negraži, kenksminga, bet ir koku išgirsti tokius žodžius. Tas turi išnykti iš mūsų valandėlių. Gerai, kad užplūtas, vardan lietuviško žodžio ir šventos ramybės, nebando tomis pačiomis radijo bangomis polemizuoti ir atsakyti anai stočiai ir vesti beprasme kovą.

Vardan lietuviško švento žodžio atsakykite tų nekultūrinių iššūkimų ir užpildinėjimų.

RENGINIAI

Spalio 4 d. Martyno Jankaus šaulių kuopa Brocktone rengia

banketą Sandaros salėje.

Spalio 5 d. Laisvės Varpo rūdėns koncertas Lietuvių Piliiečių d-jos salėje S. Bostone. Programą atliks solistė Gina Capkauskienė ir pianistas Vytautas Bakšys.

Spalio 18 d. „Antro kaimo“ spektaklis Lietuvių Piliiečių d-jos salėje S. Bostone.

Spalio 26 d. Lietuvių diena, kur bus suvaizdintas rašytojo Antano Gustaičio „Sekminių vainikas“. Rengia LB Bostono apygardas. Vyks Lietuvių Piliiečių d-jos salėje S. Bostone.

Lapkričio 23 d. Lietuvos kariuomenės atkūrimo šventės minėjimas Lietuvių Piliiečių d-jos salėje S. Bostone.

Lapkričio 29 d. Naujosios Anglijos šaulių rinktinės suvažiavimas įvyks Lietuvių Piliiečių d-jos salėje S. Bostone.

"THE BOSTON GLOBE" APIE A. A. KAZĮ MERKĮ

Šachmatų skyriuje Harold Dundis straipsnyje „Menkis: Postal Champ“ rašo, kad Kazys Merkis esąs draugas ne tik šio kolumnisto, bet visų šachmatų veteranų šiame rajone. Jis mirė, būdamas 75 metų amžiaus. Merkis daugelį metų buvo žaidėjų pažiba Naujojoje Anglijoje.

Merkis gimė Lietuvoje, į Ameriką atvyko 1949 metais. Jis buvęs ne tik šachmatininkas, bet ir puikus atletas — boksirinkas, ristikas, dviratininkas. Atvykęs į Ameriką jis suorganizavęs lietuvių šachmatininkų klubą S. Bostone. Tarp 50 ir 60-ųjų metų Merkis buvęs „pagrindinė jėga“ šachmatuose šiame rajone. Kazio mokiniai buvę geriausi Naujosios Anglijos žaidėjai: broliai Šveikauskai, Algis Makaitis ir kiti.

Kazys Merkis buvęs „išimties“ šachmatas. Jis buvęs vienas iš žymiausių žaidėjų korespondenciniuose turnyruose. 1957 m. „Chess Review“ (šachmatų periodinis žurnalas) pažymėjęs Kazį pirmuoju žaidėju korespondenciniame turnyre.

Šalia straipsnio, įdėta Kazio Merkio korespondencinių būdu žaista šachmatų partija, kur jo partneris 25 ėjime pasiduoda.

MOSŲ KOLONIJOSE

Brockton, Mass.

SV. KAZIMIERO PARP. CHORAS PRADĖJO DARBA.

Po vasaros atostogų choras atidarė šių metų darbo sezoną rugpjūčio 17 d. popietėje. Saulegrazų gatvėje, Holbrooke choro vadovo komp. Juliaus Gaidelio su žmona Alicija sukvietas choras. Čia viešėjo energinga viešnia Gaidelienės sesutė iš tėvynės. Choristai ir choristės su antromis pusėmis susirinko medžiais ir gėlių išpuoštoje sodyboje. Vaisingųjų šeiminių ir viešnios vašinami pradėjo balsų stygas derinti ir dainuoti. Taip šv. Kazimiero liet. parapijos choras pradėjo šių metų dainavimo sezoną. Skambėjo lietuviškos dainos, o jų aidas medžių viršūnėmis ir kalneliais aidėjo iki vėlumo. Ploksčių muzikai grojant aiškėleje buvo vikriai pašokta ir nuotaikingai „Jurgeli, meistrel, mokyk vaik savo“ ratelis ir kiti, jau seniai bežaisti žaidimai ir šokiai.

Chorui penktadienį vakarais 1:30 val. prasidėjo parapijos salėje intensyvių repetitijų, į kurias pareigingieji choristai iš arti ir toli suvažiuoja.

Sekmadieniais 10 val. lietuviškų pamaldų metu choras gieda lietuviškas giesmes ir Mišias.

Rugėjo 1 d., Darbo dienoje choras giedoja Nukryžiuotojo Jėzaus vienuolyno koplyčioje Šiluvos atlaides procesijoje ir koncelebratoje Mišiose atnauja 17 lietuvių kunigų. Parinktos giesmės, vadovaujant komp. J. Gaideliui, choro ir solo M. Bizinkauskaitei giedant, gražiai ir iškilmingai skambėjo esant perpildytai erdviai koplyčiai tikinčiųjų. Šiluvos atlaidi vienuolijos sujungti su metine pramogine gegužinė tikrai gražioje sodyboje, į urią suvažiuoja svečiai su šeimomis ir kelių Valstijų. Džiugu, kad svečių skaičius metai po metų nemažėja.

Rugėjo 7 d. Tautos šventė. Šv. Kazimiero bažnyčioje už Lietuvos Mišias, Martyno Jankaus uniformuoti ar tautiniais rūbais pasipuodę su vėliavomis šauliai. Giesmės ir tautos himnas nekasdieniškai skambėjo 3 val. p.p. Bostone lietuvių suruoštame Tautos šventės minėjime meninę dalį atliko choras, vadovaujant komp. J. Gaideliui. Skaisčioji Marija — J. Gaidelio, Kur bėga Šešupė — Č. Sasnausko, Tykus buvo vakarėlis — J. Švedo, Augusto putinas — J. Gaidelio, Anoj pusėj Nemunėlio — J. Švedo, Vakarinė daina — St. Šimkaus ir Lietuviais esame mes gimę — St. Šimkaus. Choras palydėtas audringais plojimais. Tautos šventės minėjime dalyvavo su vėliavomis šauliai, daug broktoniškių su pagrindiniu kalbėtoju prof. S. Sužiedėliu.

Rugėjo 14 d. Šv. Kryžiaus išaukstinimo šventė. 10 val. pamaldose choras giedoja, kun. A. Jurgelaitis Mišias atnauja ir turiningą pamokslą pasakė. Tą dieną šv. Kazimiero parapijos Romovos parke gegužinė su menine dalimi — choro dainavimu ir įvairiomis pramogomis. Oras puikus, žmonių iš apylinkių ir Brocktono

1980 MAS stovykla Neringoje. Vidury sėdi ses. Margarita Bareikaitė ir Arvydas Zygas.

suvažiuo, tur būt, nemažiau, kaip laisvoje Lietuvoje per šv. Trejybės atlaides, Užpaliuose.

Choras šiame sezono planuoja kelis koncertus Brocktone, apylinkėse ar ir toliau. Apie tai vėliau pasisakys, kada choro vadovas komp. J. Gaidelis, choro valdyba su naujuoju pirmininku Pr. Šimkum po eilės repetitijų tam nustatys gaires. Choras laukia naujų choristų, į kurių gretas įsijungimas — net nemaža garbė būti choro šeimioje.

Brocktono šv. Kazimiero parp. klebonas kun. P. Sakalys, parapijai dvasinės energijos teikėjas prof. dr. kun. A. Jurgelaitis ir plačioje apylinkėje paskidę parapičiai chorui didžiujasi, jam linki sėkmės, stiprybės lietuviškąją giesmę garbinti Kūrėją, lietuvišką dainą garsinant savo tautą ir jos kultūrą.

AUKŠINIS RUDUO BROCKTONE

Auksiniam rudenį prasidedant, jau planuojami įvairūs renginiai Brocktono lietuvių visuomenėi.

Martyno Jankaus šaulių kuopos pobūvis įvyks šeštadienį, spalio 4 d., 6:30 val. vak. Sandaros salėje, 30 Intervale St., Brocktone. Bus puiki vakarienė, kupini gėrybių, atsisveikinimo šuliniai, gera muzika, šokiai ir linksmynės.

Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bazaras vyks spalio 26 d. nuo 11 val. ryto iki sutemos parapijos salėje. Dalyvaus Lietuvos vyčiai, katalikės moterys, parapijos seserija ir kt. organizacijos. Pelnas skiriamas šv. Kazimiero bažnyčios vidaus remontui.

Balto 72 skyrius ruošia tradicinę vakarienę lapkričio 8 d., 6:30 val. vak. Sandaros salėje, 30 Intervale St. Bus dovanų pilnas laimės šulinys, gerai muzikai grojant šokiai ir kitos pamogos.

Amerikos Lietuvių Romos Katalikų moterų sąjungos apskri-

ties suvažiavimas vyks lapkričio 9 d., sekmadienį 11 val. Nukryžiuotojo Jėzaus seserų vienuolyno, Thatcher St., Brocktone. Bus pietūs, apskrities kuopų posėdžiai. Šv. Juozapo senelių prieglaudos gyventojus palinksmins Worcesterio 5-tos kuopos choras. Suvažiuojamą globoja Brocktono 15-ta kuopa. Iki pasimatymo Brocktone.

E. Ribokienė

MONDALE...

(Atkelta iš 3 psl.)

Krėvės šeštadieninės mokyklos vedėja, Feliksas Andriūnas, plačiai žinomas visuomenininkas ir Birutė Valašienė, aukomis ir darbu nuosirdžiai remianti įvairius lietuviškus užmojus.

Rugėjo 10 d. Cesonių rezidencijoje New Jersey buvo suauktas pirmasis posėdis, kuriame smulkiai buvo išgylinti informaciniai, finansiniai reikalai, komiteto praplėtimas, pagelbininkų angažavimas ir kitos problemos.

Iki šiol komitetui sutiko talkinkauti dr. Vytautas Vardys, rašytojas Liudas Dovidėnas, inž. Bronius Nainys, Stasys Dziugas, dr. Elna Vaisnienė, Gintė Damušytė, Viktorija Lenkauskaitė ir Jonas Nasvytis. Į komitetą planuojama pakviesti ir daugiau žmonių, ypač iš didesnių lietuvių kolonijų.

SOPHIE BARGUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS

Lietuvių kalba: nuo pirmadienio iki penktadienio per duodama nuo 4:00 val. p.p. iki 5:30 val. p.p. per tą pačią stotį. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 5:30 iki 6:30 val. p.p.

Telef. 494-2413

1490 A.M.

7159 S. MAPLEWOOD AVE.

CHICAGO, ILL. 60629

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629

• ROPESTINGAI ISPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistininkas

Atdara šokiadieniais nuo 5 val. ryto iki 10 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vakaro.

Tel. — 476-2206

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS

Padangos. Priekinių ratų reguliavimas, balansavimas. Stabdžiai. Dujintuvai. Išmetamieji vamzdžiai ir kiti pataisymai. FIRESTONE TIRES. Wheel alignment and balancing. Brakes. Shock absorbers. Mufflers and pipes. Tune-ups. Lubrication. Change of oil and filters.

COUNTRY AUTO AND TIRE SERVICE

2423 West 59th Street — Tel. GR 6-7777

Veikia nuo 7:00 val. ryto iki 8:00 val. vakaro. Šventadieniais uždaryta — Sav. MIKAS CESAS. Šeštadieniais nuo 7:00 val. ryto iki 4 val. popiet.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

BIZNIO NUOSAVYBĖ

PLIUS 4 BUTAI

Restoranas, baras ir 4 butai — Western ir 65-ta.

Įrengimai ir reikmenys. "Liquor license" jei pageidaujate. Savininkas gali duoti paskolą už 12½% nuos. Kaina \$120,000. Kreipkitės angliškai.

F. L. BUCARO REAL ESTATE

Tel. — 237-0653

We'll help you make the right move.

JEI GALVOJATE

PIRKTI AR PARDUOTI

Kreipkitės į

BUDRAITIS REALTY CO.

6600 S. Pulaski Road

Tel. — 767-0600

Independently owned and operated

Lietuviškas restoranas su namu ir įrengimais Marquette Parko rajone. Labai geras biznis. Lengvos pirkimo sąlygos.

2 butai — medinis. 68 ir Maplewood. Labai tinka giminingoms šeimoms.

Mūrinis bungalow Brighton Parke. 15 metų. Dėl ligos reikia skubiai parduoti. Geras pirkiny.

ŠIMAITIS REALTY

Insurance — Income Tax

Notary Public

2951 W. 63rd Street

Tel. 436-7878 ar 839-5568

BUTŲ NUOMAVIMAS

Namų pirkimas — Pardavimas

Draudimai — Valdymas

INCOME TAX

Notariatas — Vertimai

BELL REALTORS

J. BACEVICIUS

6529 S. Kedzie Av. — 778-2233

DEMESIO

NAMŲ APSILDYMAS

Istatau naujus pečius ir vandens šildytuvus. Išvalau ir pakeičiu alyvinius pečius į gazičius.

ALBIN BANYŠ, Tel. 447-8806

JESKAU PASKOLOS

JESKAU PASKOLOS — mokėsiu

15% NUOSIMČIŲ

Gali užstatyti Real Estate.

VACYS — 436-9667

arba vakarais — 769-6259

MISCELLANEOUS

PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos ir kt. plytelės. Glass blocks.

Sinkos vamzdžiai išvalomi elektra.

Į automatą gali kalbėti lietuviškai

palikit pavarą ir telefoną.

SERAPINAS — 636-2960

A. VILIMAS

MOVING

Apdraustas perkraustymas

Įvairių atstump

Tel. 376-1882 arba 376-5996

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai.

Stereo ir Oro Vėsintuvai.

Pardavimas ir Taisymas.

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1486

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Ir kitus kraštus

NEDZINSKAS, 4050 Archer Ave.

Chicago, Ill. 60632, tel. 977-5989

VALOME

KILMUS IR BALDUS

Planame ir vaškuojame

visų rūšių grindis.

BUBNYS — Tel. RE 7-5168

M. A. ŠIMKUS

INCOME TAX SERVICE

NOTARY PUBLIC

4259 So. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi VERTIMAI.

GIMINIŲ iškvietimai, pildomi

PILETYBES PRASŲMAI ir

kitokie blankai.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Telef. — 925-2737

Vytautas Valentinas

įvairių prekių pasirinkimas nebrangiai iš mūsų sandėlio.

COSMOS PARCELS EXPRESS

2501 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629

FRANK ZAPOLIS

3208½ West 95th Street

Telef. — GA 4-8654

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir

kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.

Tel. — WA 5-9063

HELP WANTED — MOTERYS

We Have An Immediate

Opening For

QUALIFIED COOK

For St. Christina Catholic rectory

PLAIN COOKING — For Several

Priests.

You Will Have Beautifully Decorated

Modern Apartment, with TV. Etc.

with Excellent Benefits.

For further information

Please Call FATHER CURRAN

779-7181

Small downtown office needs pleasant, bright woman to train for

medical - legal work. Salary \$3.75

plus per hour.

Hours 8:30 a.m. to 5 p.m. Mon.

thru Fri.

Call Kathy Baidinas

KOPCO 346-4305

ISNUOMOJAMA — FOR RENT

ISNUOM. apšild. 3½ kamb. butas.

68-os ir Talman apylinkėje.

Skambint — 737-9228

ISIGYKITE DABAR

Marija Aukštaitė

IŠEIVĖ

Pasakojimai. 266 pusl. Išeivio

A. Navikevičiaus 1980 m. Spaus-

dino Litho-Art Ltd. Toronto.

Kaina su persiuntimu \$6.85.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.,

Chicago, IL 60629

Popular Lithuanian

RECIPES

PATIKSLINTA IR PAGRAIZINTA

LAIDA

Surengsavo

Juozapina Daužvardienė

Šiom dienom Draugo spaustuve

išleido septintą laidą š

Lietuvės, dalyvavusios General Federation of Women's Clubs suvažiavime birželio 1-7 d. St. Louis, Mo. Iš kairės: A. Gumbelevičienė, V. Rutenienė, A. Stropienė, Lietuvių Moterų klubų federacijos pirm. M. Samatienė, M. Kikutienė, V. Kemežienė ir V. Grybinienė.

LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBŲ FEDERACIJOJ

Lietuvių Moterų klubų federacijos Vakarų Vokietijos klubų suvažiavimas šiemet vyko gegužės 29 — birželio 1 d. Anabergo pilyje, Bad Godesberge prie Bonnos. Vak. Vokietijos Liet. Moterų klubų federacijai šiuo metu priklauso 9 klubai. Suvažiavime dalyvavo daugiau kaip 30 delegačių ir viešnia iš New Yorko — Lietuvių Moterų klubų federacijos pirmininkė Margarita Samatienė.

Suvažiavimas prasidėjo gegužės 29 d. vakare bendra vakariene, po kurios vyko klubų pasirodymai. Vadovavo Bonn — Koelno pirmininkė Paulina Ivinskienė. Gegužės 30 d. po bendro pusryčių P. Ivinskienė su Vak. Vokietijos LMKF pirmininke Eugenija Luciene oficialiai atidarė suvažiavimą. Suvažiavimui pirmininkavo Bronė Lipšienė.

Suvažiavimas savo programą pradėjo Pauzerienės iš Hamburgo paskaita "Amžinojo moteriškumo paslaptis". Po paskaitos buvo valdybos ir klubų pranešimai. Valdyba daug pasidarbavo. Sadūnaitės ir Česlino reikalavimai kreipdamasi į atitinkamas Vak. Vokietijos valdybos įstaigas. Pirm. E. Lucienė yra Vasario 16 gimnazijos kuratorijos narė. Klubai reikiąsi lietuvių kultūrinėje bei šalpos veikloje — ruošia parengimus vaikams, šelpia Punske vargstančius senokus, lanko vienišus ligonius, atstovauja lietuvišoms moterims vokiečių moterų organizacijose.

Lietuvių Moterų klubų federacijos pirmininkė Margarita Samatienė pasveikino suvažiavimą. Atrikos lietuvių moterų klubų vardu ir painformavo apie veiklą JAV, kiek plačiau sustodama prie Lietuvių Moterų žmogaus teisių komiteto ir jo veiklos: General Federation of Women's Clubs organizacijos, jos globaline apimtimi bei įtaka į JAV visuomeninį ir politinį gyvenimą ir LMKF dalyvavimą šios organizacijos veikloje. M. Samatienė ragino Vak. Vokietijos klubus kreiptis į Vokietijos vyriausybę, prašant, kad būtų Madrido konferencijoje keliamas Pabaltijo tautų klausimas, prašė, kad klubų narės vyktų į Kopenhagą ruošiamą pasaulinį moterų suvažiavimą, džiaugėsi Vokietijos klubų darnia veikla ir jų narių ryžtų išlaikyti lietuvių savo šeimose. Per diskusijas buvo išgildinti aktualūs klausimai ir pasikeista mintimis bei sumanymais.

Į Vak. Vokietijos LMKF valdybą buvo perrinktos pirm. E. E. Lucienė, sekr. P. Ivinskienė, išd. Glemžienė, korespondentė svetimomis kalbomis Banevičienė ir kt.

General Federation of Women's Clubs 89-tasis metinis suvažiavimas šiemet vyko birželio 1-7 d. St. Louis, Mo. Dalyvavo apie 1,000 delegačių. Lietuvių Moterų klubų federacijai atstovavo pirmininkė Margarita Samatienė.

Tarptautinių klubų priešpiečiuose drauge su ja dalyvavo tautiniais rūbais pasipuošusios lietuvės iš St. Louis: Anelė Gumbelevičienė, Virginia Grybinas, Meta Kikutienė, Vita Kemežienė, Vida Rutunienė ir Angelė Stropienė. Suvažiavimo programa buvo įvairi ir turtinga. Ypatingai aktualu buvo paskaita apie komunizmo pavojų vakarų pasauliui, ne vien tik vakarų kapitalistinei sistemai, bet kiekvienam žmogui asmeniškai.

Buvo priimtas LMKF pirmi-

ninkės nutarimas, kad suvažiavi-

mas pritartų prez. Carterio siūlo-

mam olimpinį žaidimų Maskvo-

je boikotui. M. Samatienė turėjo

pasitarimą apie Madrido konfe-

renciją su Doris Wood, GFWC

žmogaus teisių komiteto pirmi-

ninke. Mrs. Wood, jei pati nega-

lėtų dalyvauti konferencijoje, pa-

žadėjo rašyti Valstybės departa-

mentui GFWC vardu, ragindama,

kad JAV atstovas Madrido iš-

keltų žmogaus teisių pažeidinėj-

imus Pabaltijo kraštuose. Lietu-

vių Moterų žmogaus teisių komi-

tetas per S. Jurskytę palaiko ryšį

su Wood ir aprūpina ją informa-

cine medžiaga apie padėtį Lietu-

voje. Ištraukos iš tos medžiagos

yra naudojamos raportams, ku-

riuos paruošia GFWC žmogaus

teisių komitetas.

Siemet suėjo 30 metų nuo pir-

mo lietuvių moterų pasirodymo

GFWC suvažiavime. Kai a.a. Li-

gija Bieliukienė 1950 m. GFWC

suvažiavime Bostone savo žodyje

į delegates prabilo apie Lietuvą

ir komunizmą, daugelis jų nežino-

jo, kur ta Lietuva, ir mažai su-

pratimo turėjo apie komunizmą

ir jo pavojų. Per 30 metų mūsų

pirmininkės ar delegatės, talkina-

mos vietinių klubų ar vietinių lie-

tuvų, dalyvauja suvažiavimuose

su memorandumais ir rezolucij-

omis, informacine medžiaga kel-

damos Lietuvos reikalą. Siandien-

na LMKF yra gerai žinoma, stip-

ri narė General Federation of

Women's Clubs, turi stiprius ry-

šius su GFWC pareigūnėmis, ku-

rios ir pačios jau įsijungia į Lie-

tuvos reikalo gynimą.

M. S.

mus Pabaltijo kraštuose. Lietu-

vių Moterų žmogaus teisių komi-

tetas per S. Jurskytę palaiko ryšį

su Wood ir aprūpina ją informa-

cine medžiaga apie padėtį Lietu-

voje. Ištraukos iš tos medžiagos

yra naudojamos raportams, ku-

riuos paruošia GFWC žmogaus

teisių komitetas.

Siemet suėjo 30 metų nuo pir-

mo lietuvių moterų pasirodymo

GFWC suvažiavime. Kai a.a. Li-

gija Bieliukienė 1950 m. GFWC

suvažiavime Bostone savo žodyje

į delegates prabilo apie Lietuvą

ir komunizmą, daugelis jų nežino-

jo, kur ta Lietuva, ir mažai su-

pratimo turėjo apie komunizmą

ir jo pavojų. Per 30 metų mūsų

pirmininkės ar delegatės, talkina-

mos vietinių klubų ar vietinių lie-

tuvų, dalyvauja suvažiavimuose

su memorandumais ir rezolucij-

omis, informacine medžiaga kel-

damos Lietuvos reikalą. Siandien-

na LMKF yra gerai žinoma, stip-

ri narė General Federation of

Women's Clubs, turi stiprius ry-

šius su GFWC pareigūnėmis, ku-

rios ir pačios jau įsijungia į Lie-

tuvos reikalo gynimą.

M. S.

A. + A. MARTHA SZAULINSKIENĖ

Turaukaite

Gyveno Chicago, Illinois, Marquette Parko apylinkėje. Mirė rugsėjo 21 d., 1980 m., sulaukus 93 m. amžiaus. Gimė Lietuvoje. Tauragės apskrityje, Kreivių kaime. Amerikoje išgyveno 59 m.

Pasiliko dideliam nuliūdime vyras Stanislovas, sūnus Casimir, žentas Leonard Hanat; 3 anūkai Kathleen McClurg su vyru Joel, Linda Hollmer su vyru Andrew, ir Mark Szaulinskas; 5 proanūkai: Joel, Jeffrey ir Christopher McClurg, Scott ir Peter Hollmer, kiti gimines, draugai ir pažįstami.

Vėlonė buvo motina a.a. Adrienne Hanat. Priklausė Maldos Apaštalavimo ir Altoriaus ir Rožančiaus draugijoms; Sv. Kazimiero Seserų remėjų dr-jos amžina narė ir T. Jėzuitų remėjų dr-jos amžina narė.

Kūnas pašarvotas Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 Street.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, rugsėjo 25 d. iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėta į Sv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už vėlonės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Sv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Vyras, sūnus, žentas, anūkai ir proanūkai.

Laidotuvių direktorius Donald A. Petkus — Tel. 476-2345.

A. A. TERESA MILDAŽIENĖ

Gyveno Beverly Shores, Indiana. Mirė rugsėjo 21 d., 1980 m., 9:45 val., vakaro, sulaukus 52 metų amžiaus.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 31 metus. Pasiliko dideliam nuliūdime vyras Jonas, dukterė Aušra, sūnus Gytis su šeima, tėvai Stefanija ir Juozas Česnai, seserys Aldona ir Silvija Wanta su šeima, broliai Juozas ir Leonardas su šeimomis, kiti gimines Amerikoje ir Lietuvoje.

Kūnas pašarvotas Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 West 71st Street.

Atsisveikinimas bus trečiadienį 7 valandą vakaro.

Ketvirtadienį, rugsėjo 25 d. gedulingos pamaldos už mirusios sielą bus atliktos Tėvų Jėzuitų koplyčioje, 5600 S. Claremont Avenue. Po pamaldų vėlonė bus išlydėta iš Petkaus Marquette koplyčios į Sv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Vyras, dukterė, sūnus, tėvai, broliai ir seserys.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus, Telef. 476-2345.

Mielai draugei

GENEI SABALIAUSKIENEI

su šeima ir jos mamytei p. PETRONĖLEI NOVIKIENEI, netekus brangus tėvelio ir vyro A. A. VLADO NOVIKO, reiškiamo gilią užjautą.

IRENA ir ALGIS PUTRIAI

DANA ir VYTAS PUTRIAI

A. + A.

VLADUI NOVIKUI mirus,

liūdesio prislėgtas jo žmona PETRONĖLE ir dukterį GENĖ su šeima nuosirdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

AUSRELE ir ROBERTAS GRUODZIAI
SU ŠEIMA

Mielam rašytojui

A. + A.

ALOYZUI BARONUI mirus,

žmoną NIJOLĖ, sūnus GINTARĄ ir SAULIŲ giliame skausme nuosirdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

REGINA ir VLADAS ANDIJAIUSKAI

DRAUGAS, trečiadienis, 1980 m. rugsėjo mėn. 24 d.

— Knyga, kuri nėra verta — Jeigu nori prieši, pralenk
skaityti du kartus, nebuvo ver- kitus. Jeigu nori draugų, leisk
ta skaityti nei karto. kitiems pralenkti tave.

K. J. Weber

Colton

Brangiai žmonai

A. + A.

TERESEI MILDAŠIENEI mirus,

jos vyrui JONUI ir ŠEIMAI, nuosirdžiai užjaučiant reiškia ir kartu liūdi

Birutė ir Gediminas Biskiai
Meilutė ir Kęstutis Biskiai
Stasys Jokubauskas
Aldona ir Juozas Sulaičiai
Elena ir Tadas Varankai

EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYK MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.
Tel. 737-8600-01

9837 SOUTH KEDZIE AVE.
Tel. 422-2000

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

1410 So. 50th Av., Cicero

Tel. 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 SO. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNŲ

2314 W. 23rd PLACE

Tel. Virginia 7-6672

2424 W. 69th STREET

Tel. Republic 7-1213

11028 Southwest Highway, Palos Hills, ILL.

Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŲNAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE.

Tel. LAfayette 3-3572

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-1138-39

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 So. 50th Ave., CICERO, ILL.

Tel. Olympic 2-1003

LIETUVOS BAŽNYČIOS

1-mas tomas. Telšių Vyskupija

BRONIUS KVIKLYS

Telšių vyskupija yra 1-as tomas iš LIETUVOS BAŽNYČIŲ serijos leidžiamų knygų.

"Vienas pagrindinių šios knygos tikslų yra uždokumentuoti ir palikti ateities kartoms galimai tikresnį ir neiškreiptą mūsų bažnyčių ir kitų religinių pastatų vaizdą, kad ateities lietuvių kartos matytų, kiek daug meniškių religinių ir architektūrinių vertybių Lietuvos žmonės amžių bėgyje savo Viešpaties garbei yra sukūrę" — tai kaip rašo autorius knygos įvadeje.

Leidinyas gerai paruoštas. Tarpina bažnyčių nuotraukas, o taip pat jų buvusių vadovų, darbininkų gyvą ir nužudytų, mirusių ar dar gyvenančių išvaizdą. Didelio formato, 400 pusl. Kieti viršeliai. Tekstą surinko DRAUGO spaustuė. Spausdino MORKUNO spaustuė. Išleido Amerikos Lietuvių Bibliotekos Leidykla. Kaina su persiuntimu \$21.50. Illinois gyventojai dar prideda \$1.20 valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629

Perskaite Draugą, duokite jį kitiems pasiskaityti.

APLINK MUS

× Rašytojas Algirdas Landsbergis dalyvaus spalio 17 d. vakaronėje Jaunimo centre, kur susirinkusieji bus supažindinti su jo novelių rinkiniu "Muzika įžengiant į neregėtus miestus". Už šią knygą, kurią išleido Aleties leidykla, Algirdas Landsbergis laimėjo 1979 metų Lietuvos Rašytojų draugijos premiją.

× Su daina ir žodžiu per Lietuvą vakaronė bus rugsėjo 26 d., penktadienį. Bus įvairi programa — dailiusis žodis, dainos ir rageliai, užkandžiai ir kava ir įvairūs laimėjimai. Įėjimas — auksa.

× Washingtono prie Sovietų Sąjungos ambasados liepos 18 d. demonstravusiai lietuvių grupei patekus į JAV teisimą, bylos vedimo išlaidoms sumažinti, LST Korp! Neo-Lithuania Chicagoje įmokėjo į Lithuanian Defense Fund šimtą dolerių.

× Nijolė Gražulienė iš Hazel Crest, Illinois, lietuvių literatūros paskaitų serijoje šiandien kalbės apie dvikalbius, The Lithuanian Library Press leidinius ir apie problemas, kurios kyla, verčiant lietuvių rašytus į anglų kalbą. Paskaita šiandien 7 val. vak. Chicago Lawn bibliotekoje, 6120 S. Kedzie. Visi kviečiami.

× Už a. a. Indrę Damušeitę-Čepulienę Jėzuitų koplyčioje šv. Mišios bus sekmadienį, rugsėjo 28 d., 10 val. ryto. Visi Chicago, Chicago apylinkių ir Cicero moksleiviai ateitininkai turi dalyvauti su uniformomis ir savo kuopų vėliavomis.

× Dr. Ina Užgrieniė, Worcester, Mass., yra nuolatine "Draugo" rėmėja. Ir dabar, atnaujindama prenumeratą, atsiuntė Garbės prenumeratos čekį. Už paramą esame jai dėkingi.

× Gražindami "Draugo" laimėjimo knygeles, aukų po 10 dolerių atsiuntė:

M. Mikutaitis, Chicago, J. Turčinskas, Chicago, O. Liutkus, Waterbury, Ant. Sprainaitis, Missisauga, K. Rimas, Chicago, J. Virbickas, Twin Lake, J. Bartkus, Hamiltonas. Visiems esame labai dėkingi.

× Dr. Jono Šalnos šaknų skulptūrose tryškia laki vaizduotė, šaknims suteikiamas mediškas alavimas. Jo šaknų skulptūros paroda įvyksta spalio 3-12 dienomis Čiurlionio galerijoje. (pr.)

× Susitikime su Vladu Šakaliu Chicago lietuvių visuomenėje yra maloniai kviečiama dalyvauti š. m. rugsėjo 27 d., šeštadienį, 7 val. vak. Jaunimo centro mažojoje salėje. Vladas Šakalis aktyviai reikšėsi okupuotos Lietuvos rezistencinėje veikloje. Šią vasarą pasiekė Vakarų. Susitikimą rengia Balfo centro valdyba. (pr.)

× Terros prekyba galutinai uždaroja spalio mėnesio pirmąją savaitę. Nuo rugsėjo 15 d. krautuvės darbo valandos pakeliamos šia tvarka: Pirmadienį ir ketvirtadienį 12-8 val. vak.; antradienį, penktadienį, šeštadienį nuo 10 val. ryto iki 5 val. vak. Trečiadienį ir sekmadienį krautuvė uždaryta. (sk.)

× Neprigirdintiems — Nėmokamai klausia patikrinama penktadieniais nuo 10 v. r. iki 4 val. popiet, adr.: 3042 W. 63 St., Chicago, Ill. Tel. 776-3189. Parduojami ir taisomi visų firmų klausos aparatai. Baterijos už pusę kainos. Zenith firmos ausiniai aparatai. Robert Stensland & Associates, 950 Lake St., Oak Park, Ill. Atlaia tik pirmadienį, ketvirtadienį ir šeštadienį. Tel. 848-7125. (sk.)

UŽTARIA LIETUVIUS DEMONSTRANTUS

Kaip žinome iš spaudos pranešimų, liepos 18 d. aštuoniolika lietuvių buvo suimti, jiems demonstruojant prieš Sovietų Sąjungos pasiuntinybę Washingtono. Teismas buvo numatytas rugsėjo 16, o vėliau atidėtas iki spalio 7 d.

Netikėtai gauta nelaukto užtariamo iš JAV Kongreso narių. Rugsėjo 25 d. Atstovų rūmų narys Brian J. Donnelly iš Massachusetts pareiškė užtariamą lietuviams. Pareiškime, kuris buvo atspausdintas Kongreso darbų protokole (Congressional Record), nurodoma, kad valdžia negarbingai elgiasi, išskeldama lietuviams bylą, o tuo tarpu paleisdama iranietis, suimtus jų demonstracijų metu. Rugsėjo 5 d. tas pats Brian Donnelly iškėlė Atstovų rūmams siūlomą rezoliuciją (H. Con. Res. 430 — Concurrent Resolution), kuria JAV Kongresas išreikštų savo nusiteikimą šiuo klausimu.

Siūlomoje rezoliucijoje pareiškama, kad lietuvių demonstracijos prieš Sovietų Sąjungos pasiuntinybę buvo taikingos, o tuo tarpu iranietis surengtų demonstracijų metu buvo suimtas su policija, būta ir sužeistų. Tad protestuodami prieš nelygų šių grupių traktavimą (iranietis buvo paleistas), Atstovų rūmai, pritariant Senatui, išreikštų savo nusiteikimą, kad JAV vyriausybė turėtų bešališkai elgtis su tais, kurie nusiteigia prieš įstatymus.

Be to, kongr. Harold Soyer iš Michigan valstijos yra parąšęs laišką Teisingumo departamento kriminalinio skyriaus viršininkui Philip Heyman, kuriame jis prašo persvarstyti demonstrantams iškelto bylos teisimą. Laišką taip pat pasirašė kongresmanai Grassley, Whitehurst, Hyde, Dickenson, Stratton, Porter, Murphy, Archer, Soyer ir Donnelly. Senatorius Donald Riegle iš Michigan valstijos, ieškodamas laišku pritarančių savo kolegų tarpe, jį pakelbė Senato rūmuose.

Demonstravusieji prašo visus lietuvius paraginti savo Atstovų rūmų narius bei Senatorius paremti siūlomą rezoliuciją ir laišką Teisingumo departamento pareigūnui.

CHICAGOS ŽINIOS

BYRNE — VEL TETA

Chicago merės sesuo Mary Jill Wolf Northwestern ligoninėje susilaukė šešto kūdikio.

NEPRIEMĖ NACIO

Apeliacinis teismas nusprendė, kad Morton Grove gyventojas W. Blamuser buvo teisingai nepriimtas į armijos rezervą karininkų mokyklą, nes jis buvo nacių simpatikas.

PADEŠ KAMBODŽEJAMS

Krikščionių šalpos įstaiga World Relief International, kurios centras yra Wheatone, Chicago priemiestyje, skirs 2,7 mil. dol. padėti Kambodžijos pabėgėliams grįžti į savo kraštą. Jiems bus parūpinama seklių, arklų, tinklų žuvims gaudyti, ūkio įrankių bei šeimos būtinųjų.

O'HARE AERODROME

Suplanuota O'Hare aerodrome pastatyti naują stotį didiesiems lėktuvams. Statys Delta bendrovė. Kainuos 75 mil. dol.

GRASĖ DINAMITU

Bedarbis mechanikas Lawrence Slovinski savo bute, 1735 W. 16 St., Chicagoje, palicijai grąsinio susisprogdinti dinamitu. Jis išsilaikė 9 valandas grąsinamas. Jo žmona jau penktadienį buvo pabėgusi pas dukterį. Ji padėjo policijai prikalbėti vyrą pasiduoti. Išgabentas ligoninė. Dinamito pas jį nerasta.

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siūsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

SV. TĖVAS JONAS PAULIUS II AMERIKOJE

"Mano nuostabus sveikinimas Amerikos lietuviams. Likite ištikimi Kristui ir Bažnyčiai. Branginkite jūsų kilnias tautos tradicijas. Tegū globoja jus Dievo Motina Marija. Garbė Jėzui Kristui". Žodžiai pasakyti Šv. Tėvo Jono Pauliaus II-jo Chicagoje.

Tai svarbūs ir prasmingi žodžiai. Ši istorinė Šv. Tėvo keilinė ir Ameriką ir Baltuosius rūmus parodė, kad visi, ne tik katalikai, bet ir kitų religijų žmonės jį myli. Atskridęs į Bostoną pabučiojo Amerikos žemę. Man labai patiko, kad jis daug dėmesio kreipė į jaunimą, prašė nebėgti nuo atsakomybės, ragino atsiminti apsilėidimą, neapykantą, grįžti į tikėjimą.

New Yorko mieste jis aplankė dėmesio kreipė į ligonius. Visur jį pasitiko milijonai žmonių. Washingtono diplomatus priėmė Lietuvos atstovai Dr. Bač-

Jans Minelga

DEBESĖLIS

Sokty lėlės, plotų gėlės,
Nieks nesiožiutuot.
Jei svečiausna debesėlis
Čia neatvažiuot.

Jam paslėpus meisvą dangų,
Rimsta žvirblių kovos.
O kastytės susirango
Ant Vynuko lovos.

Zvalgoms, ieškom saulės rūmų,
Dingę — tyg nebūta!
Zuikis puikis strikt po krūmu:
O kur mudu, Rūta?

VOVERYTE

Voverytė valgė riešutus. Atėjo berniukas ir norėjo ją pagauti, nes ji apgraužė obuolius. Jo mama nugalėjo voverytę. Atėjo žmogus ir voverytė pasislėpė šūkslių dėžėje. Žmogus pradėjo kratyti dėžę, tada ji išsilo ir įlindo į pašto dėžutę. Po to įbėgo į kambarį ir išliejo mamos vandens. Palikusi balą nubėgo. Ber-

Lietuvių tautinis papuošalas. Piešė Rūta Tamošiūnaitė.

niui pasakė šiuos žodžius: "Aš kasdieną meldžiuosi už Lietuvą. Ji man yra brangi ir aš negaliu pasimelsti už ją". Jo kelionė po Ameriką paliko daug gražių prisiminimų. Daugelis susitikimo su Šv. Tėvu nepamirš visą gyvenimą. Tai yra šiem laikams skirtas asmuo. Paskutiniai jo žodžiai išskrendant atgal į Romą buvo šie: "Dieve laimink Ameriką".

Nida Marcinkėvičiūtė, Clevelando Šv. Ktzmiero lit. mokyklos 8 sk.

EŽERAS

Kiekvienais metais aš su savo namiškiais važiuoju atostogauti prie ežero. Tas ežeras yra labai gražus: mėlynas vanduo, o aplink apaugęs medžiais. Ten labai gražu išskyla. Dieną vanduo labai šiltas, bet vakaras labai šaltas. Man ten labai patinka, nes mes gyvename gamtoje. Kai ateina ruduo, vanduo šaltas, lapai krenta ir ji. Atrodo labai nešvarus. Kai žiema ateina vanduo užšąla. Aš einu slidinėti su pačiužomis. Kartais mano tėvelis ir brolis žuvas žiemos metu. Jie parneša daug žuvies. Jos labai skanios. Kai ateina pavasaris, ledas tirpsta. Tada galvojame apie visus vasaros džiaugsmus ežere: vandens sportas, žuvasimas, maudymasis. Bet dabar nėra ten ką daryti. Dažnai lyja, miškuose visur šlapia.

Valytė Valiulytė,
Montrealio lit. m.-los mok.
Canada "Liepsna"

Tėvynės ZVAIGŽDUTĖ

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

i Kanadą. Vienas berniukas strėlę pataikė į mtno balioną ir aš nukritau į medį.

Petras Babecas,

Hamiltono "Vysk. M. Valančiaus" lit. m.-los mok. mokykla, Kanada. ("Jaunystės Aidai")

MANO PIRMOJI KOMUNIJA

Aš pirmąją Pirmąją Komunią Lancaster bažnyčioje. Kunigas Alvarez įdėvė man plotkėlę. Toje plotkėlėje yra Jėzus. Aš pirmąją Jėzų į savo širdį. Aš labai myliu Jėzų.

Tą sekmadienį aš apsirengiau labai gražiai. Suvažiuo mano dėdės, tetos ir pusbrolių. Po komunikos mes važiuo valgyti pietų. Paskui ejom namo valgyti pyrago ir gerti kavos. Po to mes žaidėm video tenisą.

Darius Babušis,

Los Angeles lit. m.-los mok. "Saulutė"

ATEITIS

(Tęsinys)

Viktorijos mintys klajojo po tuos sunkius laikus. Staiga ji išgirdo stiprų balsą lauke.

— Viktorija, Viktorija! — kažkas taip garsiai šaukė, kad net visa baraką prižadino.

— Š... Aš čia. Ko tu nori? Ko taip šauki? — pradarėsi duris Viktorija paklausė ten stovinčio išvargusio berniuko.

— Geros žinios! Tavo sesuo sesuo Lidija buvo lengvai sužeista, dabar yra Kauno ligoninėje, o tėvai gyvena Berlyne. Jie dirba fabrike ir Amerikos Raudonajame kryžiuje.

— Ačiū, ačiū tau už tokias geras žinias. — Viktorija linksmai suriko ir išbūčiavo gerai berniukui.

Praeityje ji tik vieną sykį taip gerai jautėsi. Tai buvo, kai Lietuva 1918 metais buvo paskelbta laisva ir kai visi Amerikos lietuviai kareiviai buvo siunčiami į gimtinių kariuomenių Rusijos sienų. Tada ir Viktorija atsirado Kaune.

Dabar Viktorijai buvo taip linksma, kad ji net pravirko džiaugsmo ašaromis. Verkė ir jos draugės. Iš ryto anksti atsikėlė važiuoti į Kauno ligoninę pasimatyti su Lidija. Susitikusios apsikabino ir be žodžių vėl abi pravirko...

(Iš Hamiltono "Vysk. M. Valančiaus" lit. m.-los laikraščio "Jaunystės Aidai", Kanada.)

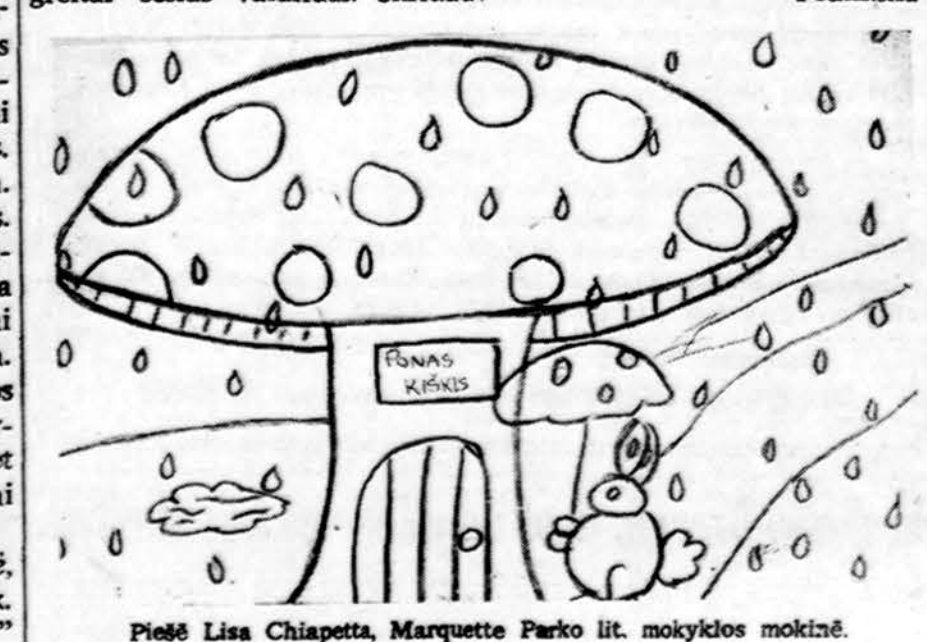
NEPASISEKĖ

Vieną kartą mano mama davė man balioną. Aš jį norėjau skristi. Išidėjau į burną ir pradėjau lipti į stulpą. Užlipau ir patį viršų. Apačioje pamatiau mažą raganą. Jį manęs paklausė: "Ar tu nori skristi?". Aš atsakiau: "Taip". Jį savo lazdele palietė balioną ir aš pradėjau skristi. Išlikau labai aukštai. Skridau labai greitai šešias valandas. Skridau

(pabaiga)

Lina Klimaitė,

Rochesterio lit. m.-los mokinė "Plunksna"

Piešė Lisa Chiappetta, Marquette Parko lit. mokyklos mokinė.

MOSŲ PASAULIS

Mūsų pasaulis yra didelis ir gražus. Mūsų pasaulis yra daug žmonių. Jie visi turi vardus ir pavardes. Mes turime daug gyvulių. Pasaulis yra graži vieta.

Daiva Grybaitė,

Toronto Maironio lit. mok. "Mūsų Pasaulis"

NERA ATSAKYMO

Literatūros mokytojas aiškina mokiniams apie žymiuosius rašytojus ir jų kūrinis. Baigiantis pamokai pasako, kad Robert Burns parašė "Lauko peilį".

Tuo tarpu mokinys gale klasės pasakė: "Bet jis negavo iš jos atsakymo".

LIETUVIŲ TAUTOSAKA

Nuo senatvės nėra nei daktaro, nei vaistų. Ar duok, Dieve, sveikatą, ar tą pačią atimk. Žiovelėnas mirkliučiū ima (kai žiovelėnas miegas ima). Žuvis ieško kur giliau, žmogus — kur geriau.

Apie Saitką lietuviai seniau taip karvelį pamėgdžiodavo: "Rukščių pona kaltūnas (susiėvusius plaukus) burkū, burkū. Sėja žirnius po dirvas, burkū, burkū. Aš paukštėlis razumnas (protingas), burkū, burkū. Renku žirnius po dirvas, burkū, burkū".

Pasakyk greitai: "Šešios dešimtys šešios žąsys su šešiais žąsyčiais".

Mažam vaikui taip skaičiuoja pirštukus, pradedant nuo mažuko: "Šaukščiukas, puodeliukas, bliūdžiukas, samčiukas (pavoriukas), duonos kampeliukas.

(Kuktiškės)

PAKUMUŽA (ŽAIDIMAS)

Vaikas, padėjęs po vienu pirštu žirni (ar ką kitą) sugniaužia kumštį, atkiša jį kitam vaikui ir sako: "Pakumuža bėgo". Antrasis vaikas atsako: "Ir man pabėgo". Pirmasis klausia: "Po kuriuo krūmu?" Antrasis rodo vieną kurį pirštą. Jeigu atspėja, laimi antrasis, jeigu neatspėja — pirmasis.

AUKSINIS RAKTAS

Vieną pavasario dieną du vaikai žaidė daržė. Vienas vadinosi Zigmūtis, o antroji — Rožytė. Rožytė manė, kad miške yra nykštukų. Jie nuėjo į mišką. Ten buvo labai vingiuotas kelias. Jie uo keliuėjo. Ten jie rado didelį akmenį. Akmenyje buvo raktas skylytė. Zigmūtis sakė, kad jis daržė rades surūdijusį raktą. Rožytė galvojo, kad tas raktas gali tikt akmeniui. Zigmūtis iškio raktą į skylę ir pasakė: "Abra — kadabra". Tuoj visi medžiai ir grybai pradėjo augti. Ten jie pamatė daug nykštukų, kurie netoli dirbo. Vienas iš jų buvo vyresnis, kuris sakė, ką kiti turi daryti. Kai pamatė Rožytę ir Zigmūtį jis juos pasaukė: "Eikit su manim". Jie nuėjo į pilį. Pilyje buvo Nykštukų princesė. Ji prašė Rožytę ir Zigmūtį su ja pabūti iki nakties. Staiga jie kažką išgirdo. Mamytė juos šaukė. Tai buvo tikras sapnas. Nuo to laiko Zigmūtis niekada nesakė: "Abra — kadabra".

Andrė Giedraitytė,

Los Angeles lit. m.-los mok. ("Saulutė")

Amerikos ūkininkų yra mažiau 4 mil., bet jie pagamina 295 mil. tonų grūdų ir 22.7 mil. tonų mėsos Sovietų Rusijoje 33 mil. kolchozininkų tepagamina tik 179 mil. tonų grūdų ir 15.3 mil. tonų mėsos.

Bloga yra tik tada, jei tauta ir visa jai daromą žalą neberaguoja, jei ji, nemoralumo atrofuoja, su juo apsiiranta ir rezignuodama jam pasiduoda. Iš tokių pasidavusių sunku belaukti ko pozityvaus.